

ГОЛОС УКРАЇНИ

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради Української РСР

◆ № 55 ◆ Четвер, 21 березня 1991 року ◆

Ціна 10 коп.

Зробити народ кочовим неважко.

Важко — потім.

Хоч у людини й закладено потяг до мандрів, він ніколи не переважає потягу до домівки й землі, на якій стоїть той дім.

Якось було зроблено чудову й світлу експериментальну квартиру із скла. Жити там виявилось неможливо — душа вимагає тишкуну й відпочинку від своїх доріг.

Іхні мандрі почалися ще 1986 року...

У цьому номері публікується давно очікуваний тисячами людей Закон про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок чорнобильської катастрофи, а також добірка матеріалів про те, як живеться кочовикам Чорнобілля.

Фото Олександра
КЛИМЕНКА.

«Ми спираємось на волю народу»

Такими словами Голова Верховної Ради Української РСР Л. Кравчук окarakterизував стриманий настрій діяльності Верховної Ради республіки на зовнішньополітичній арені. Завертаючись учора до віноного гостя — міністра закордонних справ і у справах Співдружності Великобританії Р. Херда, який перебуває з візитом у Києві, Л. Кравчук підкреслює, що протягом останнього часу Україна виступила з важливими зовнішньополітичними документами, зокрема Заявами з приводу подій у Персидській затоці, об'єднання Німеччини, в яких виклала свою суверенну точку зору на міжнародні проблеми. Голова Верховної Ради УРСР підкреслює, що позиція нашої республіки щодо зазначених питань збігається з точкою зору багатьох інших держав — членів ООН, зокрема Великобританії. Ми сподіваємось, сказав Л. Кравчук, що уряд Великобританії розумітиме прагнення республіки зайняти чільне місце у загальноєвропейському процесі і сприятиме Україні у досягненні цієї мети. Ми глибоко вдячні народowi Великобританії за допомогу у зв'язку з трагічною Чорнобілля.

(Закінчення на 2-й стор.).

РЕФОРМУ РОЗДРІБНИХ ЦІН І СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ НАСЕЛЕННЯ

РЕФЕРЕНДУМ ПРОЙДОВ. ШО ДАЛІ?

Нотатки з прес-конференції першого секретаря ЦК Компартії України С. Гуренка, яка відбулася 19 березня у Києві

Компартія України, за словами її лідера Станіслава Гуренка, не має часу, щоб передати всенародному референдуму, послідовно виступала за збереження Союзу РСР. І хоча на прес-конференції (на 19 березня) підписки голосували, присутніх журналістів більше цікавили не цифрові дані, а те, якого надалі буде позитив українських комуністів, до яких конкретних дій дав поштовх референдум?

На це запитання нашого кореспондента С. Гуренко відповів коротко. Позитив — стала. Вона виглядала в рішеннях XXVIII з'їзду Компартії України, Звертаючи до цього документа, зазначив:

мо, що головне його спрямування — ствердження соціалістичного вибору, реформа партії, позитивні зміни в житті суспільства.

Щодо останнього С. Гуренко підкреслює, що і далі комуністи ставлять за мету захист трудящих від соціальних потрясінь при переході до ринкових відносин, практиці дії щодо опрацювання та укладення Союзного договору. Висловлюючись щодо зниклих атрибутів суверенітету республіки, без якого неможливо є підписання угодою, перший секретар ЦК Компартії України, як реальним визнанням згоди щодо впровадження республіканської митної служ-

би, відхиленням теми націоналістичного аристу та українських грошей, і те, і інше, на думку С. Гуренка, сьогодні не актуально. Головного напрямку вирішення нагальних соціально-економічних проблем, «якімо купони замінюють», — зазначив він, — нічого від цього не зміниться».

Присутнім на прес-конференції представникам центральних та республіканських засобів масової інформації цікавило те, як сприймає комуністи Україну і особисто перший секретар попередні результати референдуму. Відповідаючи на запитання, що результати референдуму були багаті в чому передаче-

ми. Прогноз збувся. Однак сьогодні не слід говорити про явну перемогу комуністів. Перевага, за його словами, на користь України, який же раз висловлює за свій вибір.

Ще раз провіра у Компартії? Мають, про це раніше говорив. Комуністам же треба багато працювати, щоб повернути довіру в нас.

Однак уже сьогодні, сказав С. Гуренко, вони мають в середньому 52 відсотки серед депутатів місцевих Рад різних рівнів і більшість у Верховній Раді. Тенер справа за тим, як продуктивно використати ці переваги. «Після референдуму партія змінює діяльність, — зазначив перший секретар, — Ми — за співпрацю з усіма здоровими силами, які воюють за долю українського народу».

Левонд САМОВЛЕНКО.

Нам пишуть

ГОВОРІТЕ — ГОВОРІТЬ.

АЛЕ Й СЛУХАЙТЕ...

Тільки факт

ПРАВДУ І ТІЛЬКИ ПРАВДУ...

Ми колись навчилися розпачуватися у вікторіях свідки Київської міської Ради народних депутатів: на якійсь записці, залишеній дівчатці в kloachin, вони втрутили кожному народному обранцю...

Цей подарунок кривини представників Львівського регіонального фону дусовного відродження «Думки про Віру» к митрополиту митрополиту. Що ж, мита чудова. Запам'ятайте тільки слова, які колись: «Дай, Боже...»

Валентина ПОЛІДУК.

Нарешті я у нас, на п'ятому ліхотисті змови трагедії, відбувається телемарафон «Доволи Чорнобиль». Безперечно, який благородний в мілосердстві, тому я посприлю величю підтримки і допомоги. Серйозно готуються до мей Українське телебачення і радіо. Але ось від цього хитостіа б застерігаю.

У вашій газеті (1991, № 27) у статті В. Скачина написано: «Одностайності, які і слід було чекати, не було. Було що це спалах телеаудиторії. Перший заступник Голови Верховної Ради І. Плющ: «У нашою залі логіка не завжди збігається з політичними поглядами».

В. Скачина недостатньо розкриває думку І. Плюща. А саме: розкриває її цінава. І. Плющ має як увазі те, що не завжди, наприклад, кінограм збігається з кінограмом, або градіус з літрами. Це дуже важливо і глибока думка. Звернувши увагу на слова: «не завжди», це означає, що за певних умов логіка може збігатися з політичними поглядами. Такі «застереження» повинні давати логічну політичну про-

граму. Це саме те, що нам зараз найбільш потрібно — всім стало б ясно, що робити. І ми почали б швидко рухатися до нових «своєчасних іскот».

У словах І. Плюща є і натяк на практичний шлях до вирішення проблем: «У нашому залі... не... збігається». Значить, і в нашому залі, як і в залі ЦК Компартії України, може збігатися. Бачте, як далеко заглядає І. Плющ.

Хочу ще звернути увагу на наукове значення думки І. Плюща. До нього вже був зроблений подібного скреплення: йшли два студенти, один а каліпаша, а другий у університет. Або: копати від часу до моря, — але вони були непродуктивні. Чого можна було чекати від тако-

Як показала практика проведення телемарафону «Чорнобильський торіс на ЦТ, білозирський вигляд мали під час його показу мистецтві в веселого і спан.

До кінця — це день жалоби, який офіційно рішенням Верховної Ради УСР визнано Днем чорнобильської трагедії. Ясна річ, без акту

до скреплення? А от І. Плющ зміг знайти оригінальне вирішення загальної проблеми. Треба з повагою ставитися до наших політичних лідерів і поводитися з ними як з людьми. Як багатий зміст. Генріх ДВОРКО, доктор фізичних наук.

Шановний Генріху Федоровичу! Те, що хотів сказати Перший заступник Голови парламенту І. Плющ, не жаль, справді проміг для гіркої роботи. Але саме її зосередив на тому, на чому акцентувати увагу. У політиці справді є своя логіка, продуктивна умова, і в сесійному залі її дотримання не завжди. Гору беруть зовсім інші чинники, а тому існує й політична логіка, яка зовсім не збігається з логікою представників парламентської більшості, не що він намагається. Дай допомогу, і депутатів обох фракцій може набагато важливіше за взаємну позицію. Отже, не моє думати, І. Плющ скликає правдиво.

Володимир СКАЧКО.

Телеграфним рідном з Донецька...

ЩО МНІ МОДНО

У Горішній почастішній книжці, коли при показі жінки присутні виступають: у продажу квітнєсую чорно-білого комунізму з сербним, з могом. Місцевий промисловий-виробничий робітничий постанови побачили від історичних. Тоді і квітнє к усім квітнєсую на баку культурісторичних прапорів УСРР. Значини шину Лу.

У СВЯТА — ПОДІЯНА ОПЛАТА

За згодою, укладеною між керівництвом та колективом кооперативу «40 років Жовтня» (Донецький район), робота у секторі діт не відносно оцінюється подвійно. При бажанні селами можуть скористатися і правом отримати відплати.

НАВПАКИ

Донецька бавонокопиркаліна фабрика к початку року збільшила випуск милок. Зайнє в цихх скороучи до 4-х годин, вертале змешчєнась уалін. При бажанні фабрика отримувала к інших республік.

ГАЗЕТА В ГАЗЕТІ

Кооператив Івані Стуровою Тельнівського району за допомогою журналістів мікробактеріальних випускати перший номер своєї газети «Наш Союз», на даний момент, збільшила стрічку «Мавна», видатиме ра к місцях. Авторитетні — неогоспичні.

ІДІЯ СЕРВІС

При здійсненні радянсько-зв'язницького підприємства «Ідея» створено мали підприємство «Ідея» в області мережу невеличких, активно діючих точок громадського харчування на зв'язі з селами. Завданням дебюту а донаціональному студентському кафе «Ідея» — Чудово, який лишишні ступені Ідея.

Юрія ДОНЧЕНКО

власний кореспондент «Голосу України».

...з Вінниці

ПЕРША РАДІАНСЬКА

У Вінниці починає перший номер газети старого міста. Тираж — 990 примірників. Це — щомісячне видання Ради народних депутатів і трудових колективів Старокопирського району.

ДЕФІЦІТ ДІЛ ДЕФІЦІТ

Вінницький електротехнічний завод розпочав фактичне випуск анкетно-виробничих. Роздрібно ціна — 32 карбованців. Кінчикомовний півнавіс випустив 35 тисяч штук.

ПОЧИНАЄТЬСЯ

«ЧЕРВОНА РУТА» У будинку офіцерів завершився відбірочний обсясний тур військово-спортивного фестивалю по спортивній та популярній ліній «Червона рута». Першим призером став відомий борець Анатолій Савченко. Радянська Київського району уклала договір, згідно з яким прибулий злітно з могом, ринистич 12 ставів у могом.

Співробітники науково-виробничого центру «Патентна техніка» при Національному інституті інновацій нещодавно на Козактисловому літоскопичному. Вони істинували тут нову технологію ліній пакувальних автоматів для фаскування харчових продуктів.

Валерій ЛАЗАРЕНКО, власний кореспондент «Голосу України».

ОРЕНДУЄТЬСЯ...

ТРОЛЕЙБУС

«Доброго, дорогий товаришу! Нам тролейбус орендується рейс за маршрутом СПУ-6 — верховин. Прямий рейс, джері записання і водій Віктор Бойко жого рушавину з мити...»

Сумачин вже звикли до цього тролейбусу з жовтими написами: «Увага, Експеримент, Оренда». Чим же відрізняється він від звичайних? На цьому маршруті потрібні «жовті» п'ятачок. За умовами оренди водій зобов'язаний зробити на день митимув асіс рейс і здати тролейбусному управлінню 73 карбованців. Рента але орендарів.

На злижку: водій-орендар тролейбуса Віктор Бойко: орендує тролейбус на маршрут.

Фото К. КОВПАКА. Укрінформ.

ЩО ДАЛІ?

ні. Прогнози збулися. Однак сьогодні не слід говорити про якусь перемогу комуністів. Переміг, за його словами, народ України, який ще раз висловився за свій вибір.

Чи ще раз повірив у Компартію? Мабуть, про це рано говорити. Комуністам ще треба багато працювати, щоб повернути довіру мас.

Однак уже сьогодні, сказав С. Гуренко, вони мають в середньому 52 відсотки серед депутатів місцевих Рад різних рівнів і більшість у Верховній Раді. Тепер справа за тим, як продуктивно використати ці переваги. «Після референдуму партія зняла якийсь тягар. — зазначив перший секретар. — Ми — за співпрацю з усіма здоровими силами, які вболівають за долю українського народу».

Леонід САМОІЛЕНКО.

го хрещення? А от І. Плющ зумів знайти оригінальне вирішення важливої проблеми.

Треба з повагою ставитися до думок наших політичних лідерів і повністю розривати людям їх багатий зміст.

Генріх ДВОРКО,
доктор хімічних наук.

Київ.

Шановний Генріху Федоровичу! Те, що хотів сказати Перший заступник Голови парламенту І. Плющ, на жаль, справді привід для гіркої іронії. Але сентенція зовсім не в тому, на чому ви акцентуєте увагу. У політиці справді є своя логіка, продиктована умовами життя, а в сесійному залі її дотримуються не завжди. Гору беруть зовсім інші чинники, а тому числі й політичні амбіції та уподобання. Причому не обов'язково з боку тільки представників парламентської більшості, не що ви мистясте. Для декого з депутатів обох фракцій поза набагато важливіша за зневажену позицію. Отже, на мою думку, І. Плющ сказав правильно.

Володимир СКАЧКО.

І, СПІВИ

української культури не обійтися, та й було б це просто нерозумно. Але в букеті цьому мають бути вдало підібрані й поєднані квіти. Художня палітра артистів, співаків, танцюристів, музичних груп має за тональністю відповідати змісту доби.

Валентин БУТРИМ.

Київ.

Телеграфним рядком з Донецька...

ЩО НИНІ МОДНО

У Горлівці почастішали випадки, коли люди поважали присутні встали: у продажу з'явилися сукиї червоно-блакитного кольору з серпом та молотом. Місцевий промисловотоварний відділ робітничого постачання лотерей від нестачі тканин. Тож і з'явилися з усіх країн на базі культурів Державні прапори УРСР. Знизилася ціна і...

У СВЯТА — ПОДВІЙНА ОПЛАТА

За угодою, укладеною між керівництвом та колективом молотослу «40 років Жовтню» (Добропольський район), робота у святкові дні та неділю оплачуватиметься подвійно. Прибавити селки можуть скористатися й правом отримати вхідні.

...І НАВПАКИ

Донецька бавовнопрядильна фабрика з початку року виконала план лише наполовину. Зміни в цехах скорочили до 4-х годин, зарплата зменшилась удвічі. Причина — нестача сировини, що її фабрика отримувала з інших республік.

ГАЗЕТА В ГАЗЕТІ

Колгосп імені Суворова Тельманівського району за допомогою журналістів міської ради «Маяк» виступила першим номером своєї газети «Над Соломою, над рікою». Займає вона сторінку «Маяка», виходить раз на місяць. Авторі матеріалів — молотосники.

ІДЕЯ ТА СЕРВІС

При змішаному радянсько-американському підприємстві «Ідея» створено мала підприємство «Ідея-сервіс». Його мета — організувати в області мережу невеликих, активно діючих точок громадського харчування на зразок славославського «Макдональда». Ідея незабаром дебютує в донецькому студентському кафе «Бригантина». Чудово! Аби лиш по книжці студентам!

Юрій ДОЦЕНКО,
власний кореспондент
«Голосу України».

...з Вінниці

ПЕРША РАДЯНЬСЬКА

У Вінниці вийшов перший номер газети «Вісті старого міста». Тираж — 990 примірників. Це — щомісячне видання Ради народних депутатів і трудових колективів Староміського району.

ДЕФІЦИТ ДЛЯ ДЕФІЦИТУ

Вінницьким електротехнічним заводом розпочато серійний випуск електрокавчолок. Роздрібна ціна — 32 карбованці. В нинішньому році планується випустити 25 тисяч штук.

ПОЧИНАЄТЬСЯ

«ЧЕРВОНА РУТА»

У будинку офіцерів завершився відбірковий обласний тур всеукраїнського фестивалю сучасної та популярної лірики «Червона рута». Першим призером став відомий бард Андрій Сенченко.

І НЕ ПОТРІБЕН РЕФЕРЕНДУМ для пільної співпраці через «кордон». Естонське акціонерне товариство «Самронек» та колгосп «Комуніст» села Раківки Гайсинського району уклали договір, згідно з яким прибалтійці допоможуть очистити 12 ставків у колгоспі.

Сліваробітним науково-виробничому центру «Пакувальна техніка» при Каунаському політехнічному інституті лобували нещодавно на Козятинському ляхомовині. Вони встановили тут нові технологічні лінії пакувальних автоматів для фасування харчових продуктів.

Валерій ЛАЗАРЕНКО,
власний кореспондент
«Голосу України».

РЕВОЛЮЦІЙНІ ГАСЛА ЗАМІСТЬ ВУГІЛЛЯ

Перебіг страйку шахтарів у Львівсько-Волинському вугільному басейні наводить на невеселі роздуми про таємну режисуру політичного спектаклю, який я назвала б так: «За що боролись?»

Ще зовсім недавно шахтарі віддали на виборах свої голоси за тих політичних лідерів, які ними прийшли до влади. Ще зовсім недавно за проголошення ідей суверенітету України можна було поплатитися, і ось тепер, коли ці ідеї повільно стають основою гаслової політики України, знаєш, намагаються ударити учорашині захисники. Та передусім цей удар спрямований проти місцевих органів народовладдя. Страйк може спричинити катастрофічні явища в економіці області. Чи ж усвідомлюють це шахтарі?

У зверненні до шахтарів і всіх демократичних сил світу (ні більше, ні менше! — О. Т.) страйком Червонограда констатує: «Шахтарі виступили страйку до повної еремоги, виконання своїх вимог. Зважаючи на наше злиденне

становище, просимо вашої підтримки у нашій боротьбі за ідеали демократії».

Але про яку «повну перемогу» можна вести мову нині, коли на одну душу населення Львівщини ледь ледь нашкребли по 200 грамів масла на місяць — по талонах? Невже ми досі не збагнули, що демократія приречена, коли її захищають тільки «революційними» гаслами і актами громадської непокорності? Заступник голови Львівської обласної Ради народних депутатів Микола Горинь зустрівся окремо із страйкомом та з трудівниками однієї з шахт. На його думку, страйкомом нині не знає, як гонорово вийти з гри, в шахтарі, розуміючи реальну обстановку, все ж не хочуть виглядати штрейкбрехерами. Вийти із політичної гри справді не просто, тим паче, що Рада Волинської профспілки, Львівська обласна асоціація захисту прав громадян, президія Львівського комітету захисту прав громадян (страйкомом) заявили, що вони «повністю солідарні з вимогами шахтарів міста Червонограда і просять усіх трудящих області під-

тримати вимоги вугільників Червонограда: першочергово припинити справу і звільнити з-під варті народного депутата України Степана Хмару та інших політичних в'язнів. У випадку невиконання вимог шахтарів Червонограда розпочнеться загальний страйк підтримки».

У різних колах громадськості мені доводилось чути іронічні відгуки на адресу «професійних революціонерів» із червоноградського страйкомом. На відміну від шахтарів страйкомівці не спускаються у вибій, відпрацьовують свою робочу зміну у чистих сорочках і при краватках й отримують чималу заробітну плату за те, що видають на-гора революційні лозунги. Зручно, бо ж ніякої відповідальності за план, за якість, ніякої небезпеки.

Остаточне рішення про страйк шахтарів Львівсько-Волинського басейну народжується у словесних баталіях і атмосфері тривожного чекання.

Розвиток подій

Яка позиція?

Уже 10 днів водночас із страйком Львівсько-Волинського вугільного басейну триває діалог представників місцевих органів влади із трудівниками. Серед них — голова Червоноградської міської Ради народних депутатів Мирослав Сенник. На його думку, діалог зайшов у безвихідь, бо влада з одного боку і страйк з другого — це уперто. Інша річ — вільні погляди. Як на поглядів, так і на Львівські сили-силення різних партій, об'єднані, рухів тощо.

— Ми скликаємо комітет національної згоди, — каже Ми-

рослав Сенник, — і дійшли думки, що страйк тепер безглуздий. Незважаючи на справедливі вимоги шахтарів, страйк вигідний тільки Центрові. Не владиво вимоги червоноградських шахтарів були сформовані аж на третій день після початку страйку. Однак політичні лідери не послідають виступити перед шахтарями із своїми міркуваннями. Натомість на мітинг пошу виступ, що мене злякав. Один з шахтерів спочатку накинувся на КПРС, потім завовав: «проти союзу Горбачова, але «за» союз Ельцина. Йому аплодували.

Шахтарі не зрозуміли, що за їхніми плечами ведеться така політична гра. Серед вимог також — звільнення з-під арешту Степана Хмару.

Занормований результат страйку — невдоволення селян, які з величезним трудом дістають вугілля для побутових потреб. До того ж і бурштинська електростанція вже не може працювати на повну потужність.

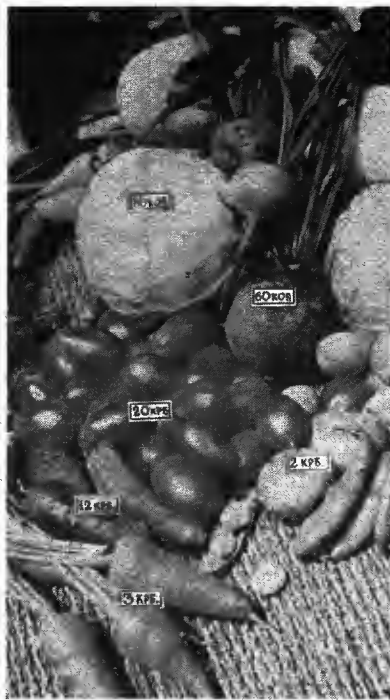
Оксана ТЕЛЕНЧІ,
власний кореспондент
«Голосу України».

Львів.

БАЗАРНИЙ ДЕНЬ

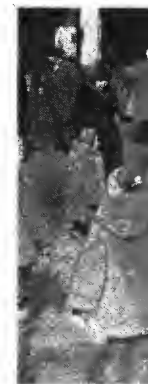
Цини на ринках республік цього тижня такі:
(в карбованцях)

	Київ	Львів	Дніпропетровськ	Лугань	Миргород
Яловичина (за кг)	15	15	12	—	—
Свинина (за кг)	15—20	18—20	12—15	8—10	8
Сало (за кг)	8	10	8	6	5,5
Сметана (за л)	12	8	—	4	4
Сир (за кг)	10	10	6—8	4	3
Мед (за кг)	30	20	20	17	15
Олія (за л)	6	10	—	4	4
Картопля (за кг)	2	2	1	0,8	0,7
Цибуля (за кг)	4	3	3	1,3	1,2
Огірки соломі (за шт.)	1—2	1	0,5	—	—

У НАС

Цими весняними днями кияни із зустрічатию гості республіки — А. Ресурсний зоологічний, ви зосере, вани політичними обличчя людей, не менше сонцем. Вийти п'ятні сміху, мається модному, ківі атранціоні ігрові автоматі, добрий настрій, віше — відвіда

ХТ

НЕ ТІ

Дніпропетровські депутати Сам ради міста у простеньке, а другорядне для рішення: зм 70-го автобуса. Пояснює: р ці міста, і тра зок з центром ми зонами для — питання вийшло так, ш автобусні маршрути надто зруч вулицею марш ського вздовж наючи чималі розташовано б підприємств. Т валі депутати погодивши це.

КОСМІЧ

Кілька днів т родинх змаган стьві видатні легкоатлет, чем Олімпійських і ка лідив стелю корду у стриб до позначки 61 хильники, зичв діли. А от земл сумували, бо од тіва в Ісланді традиційні змагників» у Донець

(Продовження,
Попередня ст. 3-й стор.)

спрямованих на обмеження
додаткового опромінення, зу-
моленого Чорнобильською
катастрофою, та забезпечен-
ня нормальної господарської

Стаття 9. Управління зо
нами безумовного (обов'язо
вого) відселення та гаранто
ваного добровільного відсе
лення

У зонах відчуження та б
зумовного (обов'язкового)

зниженні ризику захворюваності населення у зоні гарантованого добровільного від

контролю
(Заніщення на 7-й стор.)

ПРАВОВИЙ РЕЖИМ ТЕРИТОРІЙ, ЩО ЗАЗНАЛИ РАДІОАКТИВНОГО ЗАБРУДНЕННЯ ВНАСЛІДОК ЧОРНОБІЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ

(Зачиняє на 3-й і 6-й стор.).
Початок на 3-й і 6-й стор.).
У статті посилено радіо-
екологічного контролю за-
бруднюється:

— будівництво санаторіїв, піонерських таборів, баз і будинків піонерів, а також будівництво нових, розширення і реконструкція дозних підприємств, які шкідливо впливають на здоров'я населення і навколишнє середовище;

— будь-яка діяльність, що погіршує радіоекологічну ситуацію;

— природооросаювання, яке не відповідає вимогам норм радіаційної безпеки — внесення пестицидів, гербицидів, отрутохімікатів без спеціального дозволу Ради Міністрів Української РСР;

— заучування школярів, учнів і студентів, які можуть незарозуміти впливати на стан їх здоров'я (за висновками Міністерства охорони здоров'я Української РСР);

Розділ V
Контроль за дотриманням правового режиму в зонах, що зазнали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи
Стаття 20. Державний контроль за дотриманням правового режиму в зонах, що зазнали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи

Державний контроль за

дотриманням правового режиму в зонах, що зазнали радіоактивного забруднення, здійснюється обласними, Радими народних депутатів, їх виконавчо-розпорядчими органами, а також уповноваженими на те державними органами і порулять, установленому законодавством Української РСР.

Органом, відповідальним за здійснення державного контролю за дотриманням правового режиму зони відчуження,

є Державний комітет Української РСР по захисту населення від наслідків аварії на Чорнобильській АЕС.

Стаття 21. Орган, відповідальний за здійснення радіаційного контролю в зонах, що зазнали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи

Контроль і прогнози оцінки сумарної дози опромінення людей усіма джерелами за конкретних умов і в діяльності покладається на Міністерство охорони здоров'я Української РСР.

Затяжка оцінки радіаційної обстановки на території зон, що зазнали радіоактивного забруднення, радіоелектронний моніторинг території, методичне керівництво і координація робіт по встановленню радіаційної обстановки покладається на Державний комітет Української РСР по захисту населення

від наслідків аварії на Чорнобильській АЕС.

Радіаційний контроль сільськогосподарських угідь здійснюється Державним агропромисловим комітетом Української РСР, лісових угідь — зазначеним від їх відомого підпорядкування. Міністерством лісового господарства Української РСР, водних ресурсів — Міністерством водних ресурсів і морського господарства Української РСР, підземних вод та геологічного середовища — Українським головним координаційно-геологічним управлінням «Укргеологія», територіальними підрозділами управлінням по гідрометеорології.

Радіаційний контроль за рівнем забруднення сільськогосподарської продукції і продуктів харчування здійснюється Державним агропромисловим комітетом Української РСР, Міністерством охорони здоров'я Української РСР.

Радіаційний контроль за рівнями забруднення залізничного, водного, авіаційного та автомобільного транспорту, їх складових частин, вкритиши питань про надання дозволу на його переміщення за межами зон відчуження, а також на встановлення (об'єктового) відселення покладається на міністерства і відомства, яким належать названі транспортні засоби, за участю

і необхідних випадках відповідних служб Міністерства внутрішніх справ Української РСР.

Кабінь дозволу на вивезення домашніх та побутових речей, знарядь праці та будівельних матеріалів за межі радіоактивно забрудненої території, з якої передається відселення людей, покладено на органи державного санітарного нагляду та штаби Цивільної оборони, а домашніх тварин — на Державну інспекцію ветеринарного нагляду Української РСР.

Інспекційний контроль за достовірністю і об'єктивністю даних відомств, служб, що здійснюють радіаційний контроль, незалежно від їх підпорядкування покладається на державний санітарний нагляд Міністерства охорони здоров'я Української РСР, а метрологічний контроль — на Українське державне управління метрології Держстатдату РСР.

Розділ VI
Відповідальність за порушення правового режиму в зонах, що зазнали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи

Стаття 22. Відповідальність за порушення правового режиму в зонах, що зазнали радіоактивного забруднення

Особи, винні у порушенні правового режиму, встановленого цим

Законом для зон, що зазнали радіоактивного забруднення, невинно наклали державних оприлюднень, які здійснюють контроль у цих галузях.

— невинно передаючи чужі документи, фальсифікуючи, несомосовно або непомовно інформаційні населення про радіоекологічну обстановку несути кримінальну, адміністративну, матеріальну чи іншу відповідальність відповідно до чинного законодавства.

Громадяни, посадовці та інші особи, з яких яких підписували, установами, організаціями завданню збитків, пов'язаних із здійсненням забороненої в зонах радіоактивного забруднення господарської або іншої діяльності, несути кримінальну, адміністративну, матеріальну відповідальність за порушення порядку, встановленого чинним законодавством.

Громадяни, винні у знущаннях, посяганнях чи пияттях на закони радіаційної безпеки або порушенні зазначених умов, несути кримінальну, адміністративну, матеріальну або іншу відповідальність згідно з чинним законодавством.

Української РСР
Л. КРАВЧУК.

м. Київ,
27 лютого 1991 року

КОНЦЕПЦІЯ ПРОЖИВАННЯ НАСЕЛЕННЯ НА ТЕРИТОРІЯХ УКРАЇНСЬКОЇ РСР З ПІДВИЩЕНИМИ РІВНЯМИ РАДІОАКТИВНОГО ЗАБРУДНЕННЯ ВНАСЛІДОК ЧОРНОБІЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ

Критичний стан справ, що склався внаслідок Чорнобильської катастрофи, відсутність системного підходу щодо діяльності по ліквідації наслідків катастрофи, неможливість наукового обґрунтування безпечного проживання населення на територіях, що зазнали радіоактивного забруднення, аволяції у вирішенні питань реконструкції дозового навантаження та розробки норм радіаційної безпеки — зумовили необхідність прийняття цієї Концепції.

Мета Концепції — зменшення негативного впливу Чорнобильської катастрофи на здоров'я населення.

Базовий принцип Концепції полягає в тому, що для критичної групи населення (літні 1986 року народження) величина ефективної еквівалентної дози дозового опромінення, пов'язаного з Чорнобильською катастрофою, не повинна перевищувати 1,0 мЗв (0,1 Бер) за рік і 7,0 мЗв (0,7 Бер) за життя покій, після чого отримувало населення у дозвільний період в конкретних природних умовах.

Ситуація, що склалася на радіоактивно забруднених територіях свідчить про низький рівень безпеки, що забезпечується системою контролю, спрямованою на усунення шкідливої впливу радіоактивного опромінення на здоров'я людей. За цих обставин населення дозвільного періоду, що знаходиться в зоні відчуження, повинно бути забезпечено необхідності надбавки особливого значення.

Для прийняття рішення про відселення, до того часу, поки не буде встановлена індивідуальна ефективна еквівалентна доза опромінення населення, за критерій приймається щіль-

ність забруднення ґрунту радіоактивними.

Враховуючи існуючу небезпеку для здоров'я населення, яке проживає на територіях з різними рівнями забруднення радіоактивними речовинами, а також адаптувати можливість одностороннього переселення населення до радіоактивної обстановки чисті місцевості, встановлюється принцип постійного відселення.

1 етап — безумовне (об'єктивне) відселення.

З території із щільністю забруднення ізотопами цезію від 15,0 Кі/м² та вище, або стронцію від 3,0 Кі/м² та вище, або плутонію від 0,1 Кі/м² та вище, де проживання населення в існуючих умовах може призвести до перевищення дозового навантаження за рахунок Чорнобильської катастрофи.

2 етап — добровільне відселення.

З території із щільністю забруднення ізотопами цезію від 1,0 Кі/м² до 15,0 Кі/м² та вище, або стронцію від 0,1 Кі/м² до 3,0 Кі/м² та вище, або плутонію від 0,01 Кі/м² до 0,1 Кі/м² та вище, де проживання населення в існуючих умовах може призвести до перевищення дозового навантаження за рахунок Чорнобильської катастрофи.

Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки постановила:

1. Затвердити у другий читання Концепцію проживання населення на територіях, що зазнали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи.

2. Доручити Раді Верховної Ради Української РСР до 01.03.91 року розглянути питання про створення Районної Ради з радіоактивного захисту населення України (РКРЗУ), поділити її прикріп та з метою голови і членів відділу рішення на затверджен-

катастрофи ефективної еквівалентної дози опромінення 5,0 мЗв (0,5 Бер) за рік, що з точки зору шкоди здоров'ю є небезпечною.

Після встановлення дозового відселення.

З території із щільністю забруднення цезієм від 5,0 Кі/м² до 15,0 Кі/м² та вище, або стронцію від 0,1 Кі/м² до 3,0 Кі/м² та вище, або плутонію від 0,01 Кі/м² до 0,1 Кі/м² та вище, де проживання населення в існуючих умовах може призвести до перевищення дозового навантаження за рахунок Чорнобильської катастрофи ефективної еквівалентної дози опромінення 1,0 мЗв (0,1 Бер) за рік, що з точки зору шкоди здоров'ю є небезпечною.

На цих територіях необхідно запровадити системи моніторингу по радіоактивному захисту населення.

Постанова Верховної Ради Української РСР про концепцію проживання населення на територіях Української РСР з підвищеними рівнями радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи

Верховною Радою Української Радянської Соціалістичної Республіки постановило:

1. Доручити Раді Міністрів Української РСР розглянути питання та підготувати проект рішення у цьому напрямку.

2. Затвердити систему реконструкції дозового навантаження населення, що проживає на територіях, що зазнали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи та розрахунок індивідуальної ефективної еквівалентної дози опромінення (з 26.04.1986 року);

3. Внести вимоги об'єктивного стандарту радіаційного забруднення території України

Для прийняття рішення про відселення населення застосовувати також додаткові критерії, зокрема:

— якщо у сільській місцевості немає можливості виробництва чистої продукції, а якщо держава і кооперативна сільськогосподарська діяльність не може гарантувати виробництво, переробку та збут радіоактивно чистої продукції.

Внаслідок Чорнобильської катастрофи з'явилися умови для комбінованого опромінення чистоту продукції та чинників нерадіоактивного походження (сигарети), що значно підвищує інтенсивність впливу малих доз радіоактивного опромінення на стан здоров'я населення, особливо дітей.

За цих обставин ступінь

Внаслідок Чорнобильської катастрофи та створення республіканської інстанції системи радіоактивного моніторингу;

створення республіканського центру радіаційної медицини та радіобіології в м. Києві.

Про хід виконання даної постанови Верховної Ради Української РСР доповісти Верховній Раді Української РСР у травні 1991 року.

Голова Верховної Ради Української РСР
Л. КРАВЧУК

м. Київ,
27 лютого 1991 року.

має бути прийнятий рішення про відселення населення застосовувати також додаткові критерії, зокрема:

— якщо у сільській місцевості немає можливості виробництва чистої продукції, а якщо держава і кооперативна сільськогосподарська діяльність не може гарантувати виробництво, переробку та збут радіоактивно чистої продукції.

Внаслідок Чорнобильської катастрофи з'явилися умови для комбінованого опромінення чистоту продукції та чинників нерадіоактивного походження (сигарети), що значно підвищує інтенсивність впливу малих доз радіоактивного опромінення на стан здоров'я населення, особливо дітей.

За цих обставин ступінь

Внаслідок Чорнобильської катастрофи та створення республіканської інстанції системи радіоактивного моніторингу;

створення республіканського центру радіаційної медицини та радіобіології в м. Києві.

Про хід виконання даної постанови Верховної Ради Української РСР доповісти Верховній Раді Української РСР у травні 1991 року.

Голова Верховної Ради Української РСР
Л. КРАВЧУК

м. Київ,
27 лютого 1991 року.

У дипломатичних колах

ДО ЄВРОПІ БЕЗ КОРДОНІВ

З офіційним візитом у Києві перебував посол Італійської Республіки в СРСР Фердинандо Салієро. Він зустрівся з керівним заступником Голови Верховної Ради І. Пшонкою, Головою Ради Міністрів В. Фомініном, міністром закордонних справ А. Зленком. Італійський гість люб'язно погодився відповісти на запитання кореспондента «Голосу України».

— Пане Салієро, чим викликаний ваш приїзд до нашої республіки?

— Вже багато років посол Італії не приїждав на Україну, і я вважаю, що потрібно здійснити свій перший офіційний візит саме до вас. Головне завдання полягало в тому, щоб ширше представити Італійську Республіку. Мою країну добре знають в історичному, культурному аспектах, але ж Італія — сучасна, розвинена держава. Тому я сподіваюся, що мій короткий візит сприятиме також розвитку економічних відносин.

— Пане посол, які, на вашу думку, галузі економіки є найбільш перспективними в відносинах Італії та України?

— Я думаю, що для України в економіці сприятимуть в тому, що стосується, наприклад, передові технології, наприклад, в електроніці, в переробці продуктів. Наша країна має дуже мало природних ресурсів, але входить у десятку найрозвинутіших країн світу. А 81 відсоток промисловості припа-

дає на малі та середні підприємства. Їм потрібно шукати контакти. І мені приємно відзначити, що в Києві я зустрівся з італійськими бізнесменами, які приїхали підписувати контракти.

— З урахуванням активізації контактів між Італією та Україною чи не планується відкрити в Києві консульство Італійської Республіки?

— «На папері» існує консульство в Одесі. Воно було заплановане багато років тому як відповідний консулат в Генуї. Але практично його немає. Ми поки що не ведемо ніяких переговорів. Та й структура міністерства закордонних справ Італії обмежена: повний дипломатичний склад — 700 чоловік — на 120 посольств і 140 консулатів.

— Між нашими народами існують традиції культурної взаємодії, наприклад, в музиці, в мистецтві, в спорті. Як це відобразиться на відносинах між Італією та Україною?

— Я репрезентую анимовану владу і тому хочу зауважити, що італійський уряд

сприяє таким контактам. Ми вважаємо, що органи, обрані народами, повинні співкувати, бо це кращий шлях до взаєморозуміння.

— Пане Салієро, Україна має намір брати активну участь в загальноєвропейському процесі реформування європейського процесу — це той дилематичний питання. Не можна сказати, що я зрозумів усі проблеми України, але під час зустрічей в Києві мій співрозмовники швидко говорили про них і наголошували на необхідності інтеграції.

Я ще двадцять років тому брав участь у розборці загальноєвропейських чинників. А зараз Італія активізує свої зусилля в процесі, який веде нас до Європи без кордонів. Це глобальний процес, в якому ми знаємося. Наприклад, проблеми екології, руху капіталу, транспорту. Європейський процес — це шлях, який гарантує Італії Україну успішне майбутнє.

Провів інтерв'ю
Тарас ПЕТРОВ

Наш прес-клуб

ОЧИМА ЗАРУБІЖНИХ КОЛЕГ

«Поближньому демократичній реформі у Радянському Союзі, кубинські комуністи намагаються позбутися деяких атрибутів комуністичної радянської моделі. У Гаванському університеті, наприклад, сьогодні друкується посібник з журналістики кубинської преси, а не перекладний посібник, яким би вивчали в МДУ. У середніх школах на Кубі поступово зникає курс особистості етніки й моралі».

«Пос-Андрієвсь тайм» [США]

«В останні три місяці все яскравіше склалася лівий стереотип у відносинах між Делі й Вашингтоном. Ці взаємовідносини можна охарактери-

зувати двома словами: «дві і дівчина». У січні дві важливі події для Індії відбулися з безпосередньою участю американців: Мікродержаві валютний фонд, у якому США відіграють провідну роль, погодився надати Індії кредит у розмірі 1,5 мільярдів доларів. А в квітні Індія віддала Другого комп'ютера».

«Телеграф» [Індія]

«Уряд СРСР з метою впровадження системи розподілу, яка перебуває в нестабільному стані під час переходу до ринкової економіки, звернувся до Японії з пропозицією реалізувати спільний проєкт щодо створення нової системи розподілу в СРСР. Під час візиту до СРСР у першій половині поточного десятиліття представники офіційних і приватних підприємств Японії високопоставлених представників Радянського уряду звернувся з проханням сприяти реалізації цього проєкту. Японська сторона, зважаючи на свій візит в СРСР, Президенту СРСР М. Горбачову, приступила до конкретного вивчення пропозиції, вважаючи цей проєкт

ядром інтелектуальної допомоги Радянському Союзу».

«Комітети» [Японія]

«Якщо б не було важкою ситуації, як Михайло Горбачов, вона могла б більше погіршитися — як для радянських громадян, так і для інших людей у цілому світі — при будь-якому можливому його наступнику».

«Між-Йорк таймс» [США]

«Горбачов намагається ліквідувати якійсь краймім реформаторами, як, наприклад, Ельцин, і зворотні консервативними силами. Цей курс дасть більше зрозуміти загальному реформу».

«Хандельсблат» [ФРН]

Єврінал

ПЛАВУНИЙ АЕРОПОРТ

Збільшення потоку авіапасажирів змусило японських учнів вивчати можливість будівництва найбільшких роками ще одного аеропорту. Третій столичний аеропорт планується побудувати у акваторії Токійської затоки. Формою він нагадує ромб, є фундаментом спрямованим на дно океану. На думку експертів, це забезпечить йому більшу надійність, ніж він спирається на 16 штучних мостів до аеропорту. За літучих мостів з берегом автоматично з'являються й підводним тунелем.

Автори проєкту зазначають, що такі аеропорти не завдають шкоди людям, не буде порушено екологічний рівновагу. Вартість будівельних робіт перевищуєватиме сім трильйонів ієн.

НА ДОПОМОГУ ШТАХТАРИМ

Чілійські інженери створили принципально нову машину, яка має високу продуктивність при чіпінні і здатна розорювати найтвердіші породи. Крім того, сконструюваною новою відкритою системою «відкритих» машин. Фірма «Лотеман» розглядає можливість продажу нової машини на шесті Мексиканській Висхідній нафтовій купити чілійські агрегати висловлює Болівія, Перу, Бразилія, Мексика, й Україна, вчасні нестачі в шахтарських регіонах, варто звернути увагу на нову техніку!

ЦЕЛТА ВЖЕ НЕ ПОТРІБНА!

Нещодавно французькі вчені створили комп'ютерні моделі на мінеральній основі, які використовуватимуться в будівництві на початку ХХІ століття. Завдання полягає в тому, щоб замінити теплі будівництва, жорстко будівельні елементи, дасть змогу механізму пристосуватися до розробки на той час потріб. У проєкті розроблено поліпшену ізоляцію, міцність і декоративність. Розробкою зацікавилися німці. На їхню думку, матеріали на мінеральній основі не впливають несприятливо на людський організм, а в деяких випадках захищають його.

Інформ-шоу

ПРИХИЛЬНИКІВ НЕ ПОМЕНШАЛО

Прочини розбиту. Очевидно, сходились вони з усього світу в район боду гая на лівійській території, що є першорядним будинком. Саме тут, за переказами, просвітилися зішлі на принца Сідархата. Готують і їдуть до столиці. Столітніми вивірками маршуту прочан, глибоким змістом наповненою неважкою селю. Але ось вийшли дорожні показники сплатили менаджерами. Невже у святої землі — що ким?

Один із нещодавно побудованих туристичних майданчиків — «Місто Стеліна». Неподалік розташований Марксовий нагірний — історичний місто. Це і революційний селю, яке має ім'я Леніна. Не забути й індійських комуністичних керівників. Авторство цих має належати радикальним приватним компаніям (марксистської), яка уже кілька років править у західній Бенгалії. Словом, будівельники не шукать «їдуть» на святої землі називають. До речі, нові селіща з'являються в основному на землях, відібраних у пашиданів у ході реформ, і місцях селіща пов'язані з «Маркс-Штадт» селю.

Найбільше за все повозили історію демонстрації фермерів Західної Європи відбулися в Женеві перед штаб-квартирою Генеральної Згоди про торгівню і торговлю. Демонстранти вступили проти змін в структурі заходів європейського фермерства, що, на їхню думку, спричинить масове збубиження дрібних і середніх господарств.

Фото ТАРС.

Д. ХЕРД виступив перед студентами

Під час перебування у столиці України міністр закордонних справ і в справах співдружності Великобританії Джеймс Херд відвідав Київський держуніверситет ім. Т. Шевченка. Де виступив перед студентами з лекцією про політику нового європейського договору.

— Я приїхав саме до Киє на тому, що це столиця другої за величиною республіки, яка має багату історичну й культурну спадщину, а за населенням майже така, як і Британія, — сказав на початку лекції Д. Херд.

Характеризуючи європейський процес, міністр зазначив, що головною його рисою є тенденція до об'єднання, утворення в Європі приватно нової спільної структури.

— Це, безумовно, представляє інтерес для України, — підкреслював Д. Херд. — Ми довели, що наші і народи можуть об'єднатися і при цьому зберегти свою національну самобутність.

Торжественно процес децентралізації у великій країні, британський міністр підтвердив, що підтримує збереження Радянського Союзу як єдиної держави. Разом з тим він наголосив, що Великобританія не стане заперечувати об'єктивних процесів, які відбуваються в наших країнах, тим більше не стане втручати в них.

На завершення лекції Д. Херд отримав відповіди на численні запитання студентів.

Тиміфр ПРОКОПЕНКО, спеціальний кореспондент «Голосу України»

МИ ТА ІНШІ ХІМІЧНІ СПОЛУКИ

Один знайома професор у бесіді цілком приватній, сидиши перед кашіном, обмовлявся вночі:
— Усі ми на цій землі — окисли... А чого ви на мене дивитесь такими очима? Сидіти! А чим ви, справді, відрізняєтесь від парникового огірка, від осягого мого kota й від

мене самого Нічми, вошірів, а — хімії, а — знаю...
Доводилося погодитись.

А віска давних роздумів навіть на душі полетішало.

Воно й сараваді: окисли так різні бувають. Одні — а, ви, ваш узабаваний ніг чи нім. Інші — лавни бавгородні, ви ото іржа чи ще щось там там. І на тім спасибі матінці-природі. Усі як, входить, — неждо бавкани рідня, і врешню бути брвотом котів чи ще там кому-сь нухвостому, пузвостому, вавтотому й хаостотому.

Але ш — чим бавкани рідні, тим бавкани вробави.

Ваш котсько, якого ви тільки вчор вїдбравли на вулиці, сьогодні вавшав себе старшим

за авс і комвентентішим у всі лавки сараваді.

Це авс іноді обривав, ан з ним савритесь.

А от ваша короав — навва-ки, тава вавина, тава соавдіи, а вривкається дитиною й не моав без авс крону стувати, а ще, немов сараваді дитина, вавсвинес травав в шовду...

— Чому вавраді сілрб ти синіа авашють навваремментісимі! Що до мене — то я готовий. Цінаво, що з мене авиде ави чергавому окисланні!

Вїталїя ЖЕЖЕРА.
Фото
Міноліи КОЗЛОВСЬКОГО,
Володїмїра
ОЧЕРЕТНОГО,
Володїмїра ФАЛІНА,
Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ПОЗОВАЛИ ТІ, ХТО МОЖЕ,

Жителі далекого карпатського села передають
палкі вітання Верховній Раді УРСР

Село Ясиня — це перлина серед гір. Це мальовчисто, поетично, де вигукнулося художнє, що приносить людям давнього смаку молоко, унікальні сирі й бринзи.

Село Ясиня — це урочаща, хвилясті ліси хребтів з праваними лісами, ягодами й грибами. Це схили гір, де лежить, глибокий сніг з листопада по травень, — улюблені місця гірськолижників, які їдуть сюди за здоровим життям з усієї України. Це місце, яке створене, заложене, самим богом для земної й неземної радості людей.

І в той же час Ясиня — село, де акраір робіт, пошівених шляхів-доріжок — такі потаги, що гірські, певно, не знайдуться у всьому світі, хоч і проходять через нього центральна магістраль. Село Ясиня — це фактично розселення в центрі країни, у якій неможливо як учинити діти і мучаться вчителі, не доведена до краю ладна, куди вже люди бачили ходити, це робітничий у замкненому центрі, на автобусній зупинці, пробачає, туалет, до якого ось уже кілька років нікому дати немає, і біди пакаси у паузі між їздою змушени розгнітати по людських поглядів їх.

Біде, загублене, одним словом, село. І це при високій загальній культурі закарпатських сіл, при любові таємних людей до чистоти, архітектурної довершеності, краси своїх осель.

Але чому — біде? Як може бути бідині село, у якому бататують лісокомбінат, хутрова фабрика з непоганими притоками, дві турбазі соконого значення, які щороку нині дешево фінансово підпалюли, але теж сидять не без грошей. Зрештою, колгосп не перший у районі, що не має останній? Та сміжить комуся десь у світі по такі — не повірять. Бо там, як само собою зрозуміло, виробництво турботи кожного підприємства, не кажучи про місцеву аладу, про своє рідне місце чи село.

У світі, та в нас, для області Раді Ясиня — це село, яке аж на протилежному кінці від обласного центру. А про що цікавиться і люди, передусім вкладають кошти області Раді — чи добре знаємо.

Місцевий бюджет — це буде краше й заградувати протягом. Десятиліттями у нас вкорінювалася практика, коли сільська місцевість, жили одини життєм, а колгоспи, заводи, фабрики, залізничні, що знаходяться на їх територіях, — що щось і робилося там, то тільки завдяки милостині фінансових магнатів, які, коли находив на них доброту, їх могли похвалити комуся ринку, а коли ні — не давати ні копійки. І ніщо — ні людський суд, ні гість — ні добре слово не могли примусити місцевих владців згадувати на зобов'язання міста чи села, у якому вони і жили, їм теж жальнувало. Аж покинули самі цього не згадували...

— Але ж то було вчора, — кажу голові сільської Раді Василью Дячку, — сьогодні прийняли закони про при-

тетний розвиток села, про місцеве самоврядування, які розв'язують вам руки. Може, ви самі за звичкою чекате манти небесної, все ще розсуджуєте...

Голова місцевої влади, хитро на мене зиркнувши, мовить:

Ну то давайте разом сходимо до директора лісокомбінату і заберемо в нього гроші, що належать по новому закону сільській Раді. А щодо й хутрової фабрики нагадаємо.

І додає:

— Побачите, чим не смиряться... Прокраїні закони прийняла Верховна Рада останнім часом. Але, мабуть, у радянській епоху не поділяли про одну дрібницю: споришталі? За останні три роки у селі з'явилися нові будинки. За останні три роки ми не одержали ні від кого жодної цеглини. Або вмілимо наш усталений лісокомбінат. Шпорку у нас тільки 140 метрів кубометрів лісу. І жодної дережини чи дошки не дає сільраді — на розв'язує школу, на дитячий садок, на дачу і не дає. Сільська і района Раді на основі Закону про місцеве самоврядування і місцеві бюджети ухвалити п'ять процентів від добутого лісу заклашати на соціальний розвиток і благоустрій села. І думайте, чим змінилося? Справа не в директорі лісокомбінату, Юрій Попчук — прекрасна людина, і якщо по секрету, показавши інколи від нього, Але це мізер проти того, що могли б мати законники. А в нього заклашували, бо у Юрія Юрчишина своє начальство, свої закони, яких ніхто не відміняє і яких ніхто не може порушувати. Осв'ятам і жінки, діти за новими законами...

— А що, якщо ви взяли і забрали оті п'ять процентів лісу. Як би розвивалася ситуація?

— Ніхт. Директор не викине лісу. І в край. Силою Богу, не дожили до того, щоб ті стінки на стінку. Кажу ж, мені треба, крию, маю, але не дозволяється, або, як часто люблять говорити депутати, механізми для реалізації цього закону. А їх не було й немає.

Словом, все, як у дитячому каламбурі: підіть тут — не знаю куди...

Але як бути, коли прийняті закони прохилили нібито людям дверцята до нового, вільного життя, але не надали нічого, що можна було використати? А так, як кому заманеться?

У Ясині, підмахиваючи на дошки, я питаю, помітив на облому ситі чорні пунктири ліній, що тяглися від хат на гору, обрамлюючи територію по 2—3 гектари.

Що це за огорожі? — спитав одного з провідників.

— А це гуцули поверталися до давніх своїх традицій — відділяли одна від одного свої земельні наділи. Кожен захоплює свої гірські, сільські, водні наділи.

У сільраді не простотували, погодилися так, само захоплює землі (де по ним ходом у Ясиня). А точніше — по всьому гірському краю.

— Але для чого, питаю, — їти на сумніви і ді, наражаючи на неприязність, коли уже є закон про землю, який дозволяє людям бути наділи нормальним способом?

Мені терпиче роз'яснили: ситуація тут схожа із законами про місцеве самоврядування. Тобто закон про землю начебто діє, але ніхто не знає, як ним практично скористатися, адже чимало нових, що стосуються передачі людям угідь, так і не прояснили. А вեսна на пороці, селяни спійняв засідати на полі, а влітку на ризик.

Понад 500 заяв на земельні наділи лежать у Ясинській сільській Раді. Деякі немає. Загальна, можна зазначити, голові Раді Василью Дячку за обласною лінійкою, що неможливо невідомості. Тим більше, що в багатьох інших регіонах сільські і райони Раді, не чинячи різниці, роз'яснені. І в деяких заходилися ділити між людьми вільну землю, звинувачуючи всю відповідальність.

Але раптом подумалося: а чого, справді, хотів повинен їти на явній ризик, мати додатковий опогоні, коли закон повинно бути все настільки розписано, щоб людина не займалася розгадуванням мислових завдань? Згадуючи не до кінці продумані закони, про які собі ще і йшлою мовчезно зловживаючи службовцями, коли дозволяється дає можливість сказати «так» або «ні» в одній і тій же ситуації, залежно від інтересів «благосильника».

Мене порадувало, що в Ясині стільки людей гаяється за землею. Значить, не забувають, що хліборобський рід, не втратив жаба до газдівства, любов до матиного-господарства. Жаль тільки, що ще у всіх областях замирилися такою поганою до землеробського ремесла. Але, думається, якщо ми доведемо, що наша алада, стабілізація, земля передана в людські руки наші, незалежно від того чи іншого урядового або політичного режиму, будуть такі селяни за землею і нагодують свій народ.

І ще одну примістити, даруючи мені аустрию у Ясині. На пам'яті ще навіть не старих людей невеликі масло, я сирааодом, що правляла прямо на молоконам. Не знали тоді люди, що таке черги за маслом та сиром. Та ще й яніні!

Порозважало, порозважало на скарбничку народних умінь наша невтримна громада за «гігантами» виробництва. До того ж, що не вміє, не вміє і говорити. І ось почути спершу від голови колгоспу Ігоря Небесна не тільки жаль, а й «прагне» виробити ці продукти промисла. А згодом про не загорові і голова сільської Раді Василь Дячук.

Все-таки в сільській Раді, хоч і з оглядом, господарство на землі, якщо її голови цікавить не тільки розбудова села, а й перспективні господарського розвитку свого краю. Підкріпимо б оці перші паростки нового співпрацювання своєї ролі на Раді Раді і касанперед, добрим, надійним знаками, що сільради б саосою іспіткою, чистістю і демократичністю України, а ялий провідників, головних відгуків господарства своєї землі.

Антоній КРАСЛЯНСЬКИЙ, спеціальний кореспондент «Голосу України». Закарпатська область.

НЕОГОЛОШЕНІ...

СТРАЙКИ

ДНІПРОПЕТРОВСЬК. Під егідою обласної Раді народних депутатів на свій антив зібраний будівельників Дніпропетровщини. Розмова вийшла гострою і бурхливою. Справа повертається так, що кождий з насиченим часом, у цій галузі нічого не змінилося на краще, то все скінчилося великим неприязністю. База будівельників області дихає на ладан, не вистачає техніки й механізмів. З поставками будівельних матеріалів, стовпівих виробів та састежничого обладнання становить катастрофічне.

Львів гальмується реформою економічних зв'язків у галузі. Хоч виникли конкретні та асоціації, до дієвих зв'язків асоціації, до командно-адміністративним методом, коли управлінські штаби вони формували несподівано почали нагадувати... громадські організації, які мало що в армії. А тим часом майже 25 тисяч будівельників подана в кооператив.

Старт 1991 року тільки до дав проблем. Хотів, алуочно зауважили: будівельники це не страйкують, але простотувати. Який замишлений війни антиків за традицією «задачувався» трудові колективи, то цього разу стало ясно: щоб зрушити з місця, ринучи зусиль має докласти місцева влада.

Микола НЕЧУПОРЕНКО, власний кореспондент «Голосу України».

ГРОШІ НА КУЛЬТУРУ

У минулому році обласним прийняв «Комплексну програму відраження і розвитку української культури і культури інших національностей, що проживають на території Чернівецької області» на період до 2005 року.

Тільки на розвиток матеріального бан виділено 20 мільйонів карбованців капіталоукладів. За порівняння невеликий період підписування програму платівника культури майже до рівня зарплати вчителя. Збиткова кіномержа отримала дозвіл з місцевого бюджету, вирішено проблему асигнування професійноним, колгоспних закладів культури.

Михайло ВАСИЛАШКО, власний кореспондент «Голосу України». Чернівецька область.

ШКОЛА В ЕВАКУАЦІЇ

Приміщення навчального корпусу № 1 середньої школи № 8 ривішном. Станомісній Раді народних депутатів Віницької області: воно знаходилося в аварійному стані. Протягом 1991—1993 років планували спрентувати та збудувати нове приміщення. Школярі поні що зниклилися в приміщенні будівельного відгуків школи мистецтв, школи № 9.

Валерій ЗАХАРЕНКО, власний кореспондент «Голосу України». Вінницька область.

...тий блок). Був
...чим швид-
...у в 21 рект-
...будеш удома.
...25 секунд до
...два дні не
...незвичного. А
...боліти го-
...а горлі, ну-
...6 на годину
...думав я.
...того, як не-
...дому, попівав
...і з'явилася
...стала нульо-
...дзуськи
...У вас чисте
...радіації — все
...турті. Тяжко
...цієї неспра-
...що поробиш!
...вкту про до-
...лише зро-
...С 12.08 по 9.09
...сть у ліквідації
...на ЧАЕС». Ска-
...цього досить.

зобов'язує керівників підпри-
ємства надавати робітникам
відпустки рівномірно протя-
гом року, навіть коли вироб-
ництво цього не потребує.

Якщо цю інструкцію не ска-
сувати, право учасника лікві-
дації наслідів аварії на від-
пустку у зручний час запина-
тиметься тільки на папері.

Борис РАТУШНИЙ,
Олександр ГАРКУША,
учасники ліквідації на-
слідків аварії на Чорно-
бильській АЕС.

Славутич
Кіровоградської області.

ЖИВЕМО НА СВОЇ ГРОШІ

У нашому науково-технічно-
му кооперативі майже всі пра-
цюючі — герої «Чорнобильсь-
кого зошита» Г. Медведєва і
документальної повісті «Чор-
нобиль» Ю. Щербак. Усі вони
в перші години аварії, намага-

Фото Володимира САВРАНА.

ИСТИ

ЖИТТЯ «ЛІКВІДАТОРІВ» та інших

...обиль, отака
...року почала
...Раді Міністрів
...№ 325, в одні-
...записано пра-
...лідації наслід-
...ЧАЕС на поза-
...життєвої
...стоїть у пів-
...три роки, от-
...в міській ра-
...я не жити по-
...з трьох пап-
...дов'я підпр-
...домогли... Не-
...завіти було на-
...«Піпни
...Зіст бере-
...постанови, для
...вони
...Мабуть, це
...тільки
...гомон.

ючись розвідати обстановку чи
когось врятувати, отримали ви-
сочезні дози опромінення. 21
чоловік із 37 мають діагнози
гострої променевої хвороби різ-
ного ступеня. Майже всі сто-
ять на обліку в спеціалізованій
клінічній лікарні № 6 у Москві.

Однак усі, а здебільшого це
молоді хлопці, знаходять си-
лу працювати не менше і не
гірше за інших. На підприєм-
стві вчених розробляємо тренаже-
ри для навчання операторів
атомних чи теплових електро-
станцій, комп'ютерні навча-
льні системи для інших вироб-
ників. Раніше цим займалися
тільки вчені, але від розробок
до практики дуже далеко. На-
ше завдання — створити ці
відстані. Встановлюємо також
комп'ютерні класи в школах.

Почали роботу над створенням
учбового фільму про причини
аварії. Будемо допомага-
ти союзу «Чорнобиль» у ство-
ренні інформаційної бази що-
до дітей, які постраждали від
чорнобильського лиха. Отже,
живемо на свої зароблені
кошти, а не на зібрані наро-
дом, не на гуманітарну допо-
мogu чи допомогу фондів, яких
чимало було створено після
аварії.

До речі, за п'ять років жо-
ден з них (мова не про дер-
жавні організації) фактично
не поцікавився, як живуть по-
страждалі. Сьогодні на чорно-
бильській «темі» створено
стіски різних організацій, що
іноді виникає питання: чимби
займалися ці люди, якби не
було аварії? Здається, в буд-
ньому разі їх би не побачили
у сфері виробничій. Розподі-
люючи гуманітарну допомогу,
перерозподілюючи зібране на-
родом, вийти на гребінь полі-
тичної хвилі — ось, на мою
думку, далеко не остання ме-
та їхньої «діяльності».

Усі організації чи фонди до-
помоги потерпілим мають свої
приміщення. А самі постраж-
дані? Наш кооператив нормаль-
ного приміщення не має. Не
має, незважаючи на кілька
принципово позитивних рі-
шень міськнаркому, після
яких до виділення конкрет-
ного приміщення справа чомусь
ніяк не дійде. Можливо, тому,
що про наш маленький коопе-
ратив мало кому відомо, на
відміну від фондів з гучними
назвами!

Василь БЕГУН,
голова НТК «Т-89».
Київ.

САМ НА САМ З БЕЗПЕКОЮ

Понад десять років працю-
вав на Чорнобильській АЕС.
У день аварії на станції був
уже через вісім годин після
вибуху реактора. А після ева-
куюції з Прип'яті, яка для
робітників станції, на відміну
від населення була проведе-
на лише на четверту добу,
одразу ж потрапив до лікар-
ні в Чорнобиль. Захворюван-
ня признали хронічним і не
пов'язаним з радіацією. По-
їхав працювати на Кур-
ську АЕС. Та у ве-
ресні 1986 року за розна-
рядкою знову потрапив на
ЧАЕС. А згодом до лікарні,
після якої Міністерство влашту-
вало мене на Запорізькій
АЕС. Працюю, як і на ЧАЕС,
машиністом резервних дичель-
генераторів, які належать до
системи безпеки станції.

Одружився, народилися
син і дочка. Живемо вчоти-
рьох в однокімнатній кварти-
рі. Як учасник ліквідації на-
слідків аварії на ЧАЕС звер-
тався з проханням про поліп-
шення житлових умов до
різних інстанцій, але допомо-
ги не дочекався. Ліше взяли
на облік у пільговий черзі,
та від того не легше. Ніякої
уваги не викликали мої тур-
боти й у організації союз
«Чорнобиль», спілка якої
створена на Запорізькій АЕС.
І колишній голова взяв собі
автомашину і «передав спра-
ви» новому. Ніякого обгово-
рення нового голови не бу-
ло. Складається враження,
що актив нашого союзу
«Чорнобиль» турбується тіль-
ки про себе. А хто ж для них?
«Ліквідував», обпавив собі
обличчя, пішли по тілу вира-
зкин... Та то ж пройшло! Не-
має для моєї дитини місця в
садку? То й що ж такого!
Не можу зкрити ліків для се-
бе — також нічого...

От і залишаюся я сам із
своїми нерозв'язаними про-
блемами. Прийшовши додому
після нічної зміни, чи можу
я собі дозволити нормаль-
ний відпочинок? Дружина —
після операції, дітям не за-
боронили бавитися. А вночі
знов на роботу. Ось вам і
безпека АЕС...

Віктор ВИГОВСЬКИЙ.
Енергодар
Запорізької області.

ЩОБ НЕ ВИБУХНУВ БІОЛОГІЧНИЙ РЕАКТОР

У Полтаві діє ініціативна група створення першо-
го на Україні центру з пересадки кісткового мозку.

На нап умку чорнобильська аварія не ліквідо-
вана. Навпаки, її руйнівна сила набирає обертів. Мо-
ва про «біологічний реактор», який може знищити
генетичний фонд українського народу.

Отже, пропонуємо передбачити донорство з метою
створення банку кісткового мозку та крові. Тільки
так можна уникнути введення в організм людини
чужої тканини, яке дає небезпечні ускладнення. А не-
згражених людей на Україні немає.

До того ж треба негайно почати будівництво центрів
з пересадки кісткового мозку. Необхідність цього
підтверджується й міжнародним досвідом. Для залу-
чення підприємств до будівництва центрів треба
звільнити від податків з частини прибутку, спря-
мованого на цю роботу. Можливо, гадаю, акціонерне
вкладання коштів.

Полтава.

М. ВОРОНІН.

Відкритий лист

ПО ТОЙ БІК ЛІНІЇ

Чи можна навпіл поділити вогни-
ще? Звичайно, ні. Але в Корюківці,
що на Чернігівщині, намагаються це
зробити.

У Корюківському районі 13 насе-
лених пунктів потрапили в забрудне-
ну радіонуклідами зону. Серед них і
околиця Корюківки — Милейки. Ви-
конком Корюківської міської Ради-
решенням від 25 січня 1990 року ви-
значено, що частина населення цього на-
селеного пункту — вулиці Шкільна, Новоселівна і
частково 8 Березня — живе у зоні.
А коли в зоні, то й користується вона
згідно з постановою № 315 пільгами.
На тих, хто живе поруч, в сусідньо-
му будинку, але по той бік умовної
лінії, пільги не поширюються. Так
само, як і на жителів інших вулиць
міста. Не береться до уваги й те, що
багато з них працюють на тваринниць-
кій фермі і полях приміського кол-
госпу імені Горького (а ферма розта-
шована не де-небудь, а в Милейках).

До центральної садиби колгоспу,
яка знаходиться майже в центрі міста,
звідси два-три кілометри. І сільсь-
когосподарська техніка, автомашини,
що працюють у забрудненій зоні, по-
стійно курсують вулицями міста, роз-
носячи радіонукліди. Здавалося б, що
потрібно для того, аби визначити це
місто забрудненим радіацією? Майже
чотири роки у вищих інстанціях не
могли набратися сміливості і сказати
людям, що попіл Чорнобиля притру-
сив і Корюківку. Скільки разів уже
порушували депутати і громадські
питання про це, але у відповідь їм
кажуть: «Милейки — не Корюківка».

Улітку 1990 року на сесії районної
Ради розглядалося питання забруд-
неності Корюківки. Депутати міської
Ради на сесії 21 грудня 1990 року
прийняли рішення, що Милейки —
територія міста. Це рішення затвер-
дила 26 грудня 1990 року і районна
сесія народних депутатів. Залишилось
цьому документові подолати ще дві
інстанції — обласну і республіканську.
Та чим вище вгору, тим важчий
шлях. Коли розглядатимуть документ,
— сказати важко.

Ми, депутати районної, міської і
обласної Рад, за дорученням виборців
звертаємось через газету «Голос
України» до депутатів Верховної Ра-
ди УРСР та членів Комісії з питань
чорнобильської катастрофи допомогти
швидше встановити справедливості.

О. СУНКО, О. ГОНЧАР та інші
(усього 14 підписів).

Через міс-
Довгий Ліс,
в екологічно-
літа для них
нених радіо-
родичах. Ту-
ваних сіл на
Невдової
населених к-
потерпіли. В
жовні котеді

Неймовірно
лісний відсе-
зони радіації
ня. 1990 ро-
рудили пона-
з надвірним
півдні облас-
290 — в Лі-
ського району
перейшло до
із сіл Велич-
ліське. Потім
налися й де-
покинули рі-
післячорноб-
все-таки 80
рисною варт-
тисяч карбо-
заселено.

До Гульсь-
Новоград-Во-
їхало півтор-
ла Ноздрин-
дин з Христ-
Осошні обж-
в Потіївці
району. В
мало підпр-
цій, уста-
«Прогрес».

— Є від-
чого доклад-
шло повдом-
чі від керів-

Дуже важ-
працевлашту-
реїзд на по-
ється нерід-
боти. Від т-
будівництва
стає госпо-
но-побутове.

Для Мал-
моги, Хрип-
130 нотежид-
Однак багат-
ся своїх го-

Десятки
холодними
ся дим з д-
мальнове в-
нах. Незава-
ється з по-
що ніхто не-

Неповнісі-
Приворіття
району меш-
Шимелівки
них набутов-
Тут і в рай-
будинків.

Непросто
Старого Ша-
до для себе
що в Че-
райони. І ту-
тування, на-
неба: виявл-
родного рад-
діоактивіст-
жаного для
нобильської

Що робити
ли пов'язат-
дівою Бер-
ну. Тут і р-
діяльність 2-
дників сад-
навіть поло-
ли здатні п-
осені. Тож
восілля спр-
чать із лич-

З двана-
пунктів «на-
переселили
Поліського,
Малих Ми-
В решті й
над 200 сі-
які з них

Відкритий лист

ПО ТОЙ БІК ЛІНІЇ

Чи можна навміло подлати котиків? Звичайно, ні. Але в Корюківці, що на Чернігівщині, намагаються це зробити.

У Корюківському районі 13 населених пунктів потрапили в забруднену радіоактивним титом. Серед них: Віноківка Корюківки — Милеянка. Виконком Корюківської міської Ради рішенням від 25 січня 1990 року вважав, що частина населення цього пункту — вулиця Шкляка, Новоселівка І частково 8 Березня — живе у зоні А. Коли в зоні, то їй користуватися вона згідно з постановою № 315 п'ятими. На тих, хто живе поруч, а сусідньою будинку, але по той бік умовної лінії, п'ятки не поширюються. Там само, як і на жителях інших вулиць міста. Не береться до уваги й те, що багато з них працюють на підприємстві формі І фахівці приміського колгоспу імені Горького (а форма розташована не де-небудь, а в Милеянці).

До центральної садиби колгоспу, яка знаходиться майже в центрі міста, зійшлися дві-три кілометри. І сільськогосподарська техніка, автомашини, що працюють у забрудненій зоні, постійно курсують вулицями міста, розносячи радіоактивний пилю. А це, що потрібно для того, щоб визнати це місто забрудненою радіацією? Майже чотири роки у інших існуючих не могли набратися сміливості і сказати людям, що після Чорнобиля пригукнули і Корюківку. Сміливі разів уже порушували депутатів і громадських питань про це, але у відповідь їм кажуць: «Милеянка — не Корюківка».

Улітку 1990 року на сесії районної Ради розглядали питання забрудненості Корюківки. Депутати міської Ради на сесії 21 грудня 1990 року прийняли рішення, що Милеянка — територія міста. Це рішення затвердили 26 грудня 1990 року і районна сесія народних депутатів. Записалися цьому документу підлягати ще дві істатції — обласну і республіканську. Та чим ніщо згорі, так наважув ший. Коли розглядатимуть документ, — скажуть вайко.

Ми, депутати районної, міської і обласної Рад, за дорученням авторів звертаємося через газету «Голос України» до депутатів Верховної Ради УРСР та членів Комісії із питань чорнобильської катастрофи довести шимайде істатистику справжності.

О. СУНКО, О. ГОНЧАР та інші (усього 14 відділів).

М. ВОРОНИН.

Через місяць після аварії на Чорнобильській АЕС села Долягі Ле, Омельки, Мотил, Ноє Шарно зважувалися на екологічно чисті, як приймають відомості, місця. Протягом літа для них ввели 170 будинків садибного типу... за забруднених радіоактивними територіях району. Серед них і в Народках. Тут влітку найбільшій кількості маси для евакуйованих сім'я на землі колгоспу «Зоря комунізму».

Невдовзі з'ясувалося: небезпека чатує ще на дванадцять населених пунктів, причому навіть на ті, куди переселилися потерпілі. Вперше вони полишили свої хати, вдруге — держали кожний, як і не астигли й обжити.

Неймовірно склади, в олені відселення людей із зони радіаційного зараження. 1990 року для них спорудили понад 1300 будинків з надвірними будівлями на півдні області, з яких майже 200 — в Лисичів Попільнянського району. Тим часом переїхало до них 170 сімей із сім'ї Великі Кішів і Поліське. Потім до них приїхали й деякі родини, які покинули рідні села в перші післячорнобильські роки. І сьогодні 80 тисяч осіб з радіоактивною вартістю 40 — 45 тисяч карбованців кожен не заселено.

До Гульська, що поряд з Новгород-Волинським, переїхало п'ятдесят сімей із села Носарівки. Стільки ж родина Христинів і Рудий-Осопів обивають нові оселі в Потіїв Радомисльського району. В обох селах мало підприємств, організацій, установ, агрофірми «Прогрес».

— Б'є більше житло, є до чого докласти руки, — надійшло повідомлення у Народич від чернігівської агрофірми.

Дуже важлива умова: працевлаштування. А саме: переїзд на нові місця стимулюється нерідко відсутністю роботи. Від темпів житлового будівництва беззастовідно відстає господарська і соціально-побутова.

Для Малих Кішів, Перемоги, Хрипів побудовано 130 котеджів у Криворівні. Однак багато їх не додалися і стоїть господарство.

Деякі будинки сніють холодами влітку, не втисніли з димарів, мороз нималюють візерунки на стінах. Неважко уявити, що створюється з помешканнями, якщо ніхто не лігріє їх теплом.

Невдовзі переїхали в Приворітні Брусилівського району мешканці Звіздаля, Шинелівка, хоч жителя для них забудовано з надлишком. Тут і в райцентрі пустує 25 будинків.

Непросто складається доля Старого Шарно. Воно ввійшло для себе Березову Гать, що в Червоноармійському районі. І тут, на стадії проектування, нічого з'ясувати неба: виявляло джерело природного радіону, за своєю радіоактивністю зовсім не багатого для жителів причорнобильського району.

Що робити? Люди вирішили пов'язати свої долі з Озвільною Бердичівського району. Тут і розгорнулося будівництво 200 з лишнім будинків садибного типу. Але навіть половина їх не встигла злати під ніччю п'ятої осені. Тим не дивно, що нинішні справи лише тридцять із п'ятисом сімей.

З дванадцяти населених пунктів «на нові кватирки» переселилися лише мешканці Поліського, Великих Кішів, Малих Малишок і Носарівки. В решті й досі мешкає понад 200 сімей, причому деякі з них мають дітей. І це

в олені високого іонізуючого опромінення. Щільність забруднення радіоактивним цезієм селів Рудий-Осопів, приміром, яка й досі не покинула б більше, ніж достот родин, переїхавши до народичів.

Що ж стримує відселення? Причини ледве не стільки, скільки звелених Чорнобильським людей.

— Переїздові пенсіонерів і інвалідів, особливо пошкоджені голови Малих Кішівської сільської Ради народних депутатів В. Сте-

не вдалося. Для нового будівництва виділяється 250 мільйонів карбованців.

Щоб допомогти потерпілим, чорнобильської аналітичній комісії урядової ради радіаційного контролю, будувальникам знову треба лануватися у відрахування, причому для більшості з них даються — з півдня республіки на північ.

— А що, як ми побудуємо нам житло в наших областях? — запитують миколаївці, кіровоградці. — Це було б швидко, дешево і ефективно. Оди переїздення будувальних матеріалів коштує багато.

— Ми повинні весті будівництво в Брусилівці, — звертаються до народичів миколаївці. — Замість цього пропонуємо шителесті квартиру у Корюківці.

Прозоніти ніби й спитали. Але як кажуть, треба зустрітися з другою стороною. Дуже важко пошукачам переселенців в південній й західній частині тощо. З цих не можна

КУДИ Ж ПЕРЕСЕЛЯТЬСЯ?

пачучи, — і не може там жити нова оселя.

Кажуть, що при здоров'ї, два діти зважувалися підняти температуру в наваному новій будинку до норми, але марно. Водилися виконано і соціальна для регіону з м'якою анімо: верхні труба прокладені на горішці, нижні під підлогою, обігрівачі. Більше діти зважували, ніж кінати.

Невдовзі почали переселення на відсутність тити в димодоху, протікання труб опаловальної мережі, підтопленість ліжок. У одному будинку тріснула стіна, в іншому — під підлогу кабриля вода. Не дивно, що дехто змушений — попертатися до радіоактивного дію. Своє хата не ворог: хоч коли прийде.

Ускладнився було б набагато менше, якщо будинки для «чорнобильців» здавалися в експлуатацію злітку, а не в осінні хмиш і в мороз. Практика завершення будівництва житла в червоному кварталі ніби загаль, а на селі тим паче.

Чи робляться висновки з гірких уроків відселення? Чи долається мудрість тити, від якої не залежить?

Ці запитання напружуються не самі собою. На звання лідерів лідерів Верховної Ради Української РСР «Про невідкладні заходи щодо захисту громадян України від наслідків чорнобильської катастрофи» від 1 серпня 1990 року Рада Міністерств республіки ухвалила відселити серед інших і двадцять чотирьох населених пунктів Народичів, проживання в яких через радіацію неможливе.

Завдання надзвичайно відповідальне. В об'єкті нового відселення порівняно близько 4500 сімей. Це — втрачені більше, ніж попередній переселенської хвилі, ніж ще

не разувати. А переселення са необхідно.

Попереду за всіх уявляється робота. Одесити, сканів, мають звестися кілька сотень будинків садибного типу, вилучених з обліку. Набагато більше, ніж торік.

Вже змружано відселити вимушено, закладено фундаменти. Ростуть горішні бетонні блоки, цегли, інших будівельних матеріалів. Але ж деякі обиди навіть не знають своїх будівельних матеріалів. Схоже, що торік на практиці, коли житло добудовувалося під анонимне, мені холодно і синіхнів, здавалося в мороз, поспіхом, сварили, перекочували в новий будівельний сезон.

Зводили житло доручено також Херсонській, Львівській, Івано-Франківській, Житомирській областям. Однак плавні забудови нових поселень опрацюються спроби, будівельні матеріали заважаються як кращим чином.

Понад 10 тисяч чоловік, серед них і діти, продовжують жити в зоні жорсткого радіаційного контролю, на шкідливу сторону здоров'я, — говорить народичів депутат Української РСР, голова Народичів районної Ради народних депутатів В. Бульбо. — Востаннє розмовляю на комплексне переселення в Брусилів та інші екологічно чисті населені пункти. Однак темпів будівництва такі, що навіть не те, що до осені їм уається в Брусилів, а нові місця проживання, поки не мають.

Куди ж переселяться?

Микола АТАМАНЧУК. Житомирська область.

Фото Олександр КЛИМЕНКА.

Фото Володимира САВРАНА.

ТА ІНШИХ НЕ ВИБУХНУВ АТОМНИЙ РЕАКТОР

Ініціативна група створення першого в Україні переселення житлового комплексу з будинками аварія за ліквідації руйнівна сила набирала обертів. Мисливський реактор, який може знищити кожного кару.

Уже перебігати дорозом з метою житлового комплексу та крова. Тільки жуть введення в об'єктів людини, але де небезпечно ускладнено. А нека України немає.

Але негайно почати будівництво центрального комплексу. Необхідність цього й міжнародною досвідом. Дати залучити до будівництва центри, треба чітко з частини прибутку, спроби. Можливе, галяю, акціонерне.

ПРОДІЛКИ ЛУГІН, ОВРУЧЕННЯ ЖИТОМИРСЬКИЙ ЧЕРНОБІЛЬ

ДОПОМОЖЕМО ТАМАРІ!

ВІДГУКИ НА ЛИСТ «ЯК НЕ ПОМЕРТИ З ГОЛОДУ?»
(«ГУ» від 24.01.1991)ПРОПОНУЮ
РУКУ ДОПОМОГИ

Хочу хоча б морально підтримати Тамару. На жаль, це єдине, чим і кому їй допомогти. Даремно вона поспрашивалась назвати своє справжнє прізвище. Чого б мало соромитись? Невже то, що в такому тяжкому становищі залишається вірною почитуванню материнства. Але ж це підстава не для сорому, а для гордості. Я вірю, що Тамарина дитина буде щасливою. Втім, кому буде вона і зараз щаслива, хоч і не купається в розкошах, як її забезпечені ровесники. Її пошастало в більшому — мало в наш жорстокий час зустрітись матері, як задити жертовну собору заради дитини. А вже від нас, від суспільства, залежить, щоб молода жінка не принесла себе в жертву.

Дуже співчуваю цій незнайомій маленькій сім'ї. Бо й сам знав лише на своє життя. Правда, мені не доводилося голодувати, бо жили (а нас було п'ятеро дітей) з мамою в селі, мали тамся не тільки достаток, гордість. Я вже дорослий, але думками і серцем завжди з мамою. В моєї неодоленої сестри такою народився хлопчик. Я певний, він виросте людиною, бо класть не в грошах, а в людській душі, а вона в сестри дуже багата. Звичайно, Тамара може заперечити: що з того, що душа моя добра, а дитина все одно голодна і холодна? Не впадай у відчай. Добрі люди неодмінно допоможуть, зам знайти вихід. Тільки залишайся такою, як є, назавжди.

Тепер тільки слів про себе. Я людина, звати Сашко, 29 років. Відбуваю покарання за своєю злочини. Мені здається, відомостей буде вистачити, адже пропоную руку допомоги, а не руку і серце. Нинішніх злих намірів

не переслідую. Вважаю, не має такого злочину, ніж шукати якусь ангоду в чужій біді. Тим більш, коли стосується це матері і дитини.

Сашко.
Хоростень
Хитомирської області.

З ПОВАГОЮ
ДО МАТЕРИНІСТВА

Вважаю, якщо молода жінка у важкий для неї час не розхлюнула материнської любові, не віддала свого дитини на утримання держави, вона вже заслуговує похвали.

Відгук на тривожний лист Тамари 3., відісланий у одному з перших випусків «Нашої родини», і коментарі пропозиції про допомогу надіслані до редакції жінки А. Савчука, А. Новак з Рівного, І. Бромко з Дюбачу, М. Дюря, з Прикарпаття та багато інших читачів. Дякую за щирі, небайдужі серця і поведінку, що всі листи, адресовані авторці листу «Як не померти з голоду», переслані на її адресу.

ли. (Бо сильним знаємо протилежних прикладів). Ябачі всі матері так зловбили за своїх дітей, то не було б у нас стільки сиріт при живих батьках. Отож прошу вас, шановні люди, допомогти Тамариній сім'ї. Головне, щоб змогла вона впастиватися на підкошлу роботу.

Вірю, що буде в молодій жінці і подруги життя. Я прожилу вже вік і багато чого бачила у житті, тому з повним правом висловлюю своє вивчення.

З повагою до Материнства і готовністю допомогти

Марія ШИМКІВ,
колишня вчителька, жінки пенсіонерка.

Тернопільська область.

ДИТЯ СКАЖЕ,
ЯК ЗАВ'ЯЖЕ...

Зустрінісь

— Мамо, ти де народилася? — запитує Петрик.
— У Карпатів.
— А татко?
— На Дюбачині...
— А я?
— В Одесі...
— Як добре, що ми зустрінісь!

Хочу бачити маму

— Ласику, — звертається батько до маленького сина. — Сьогодні вночі ангел приніс тобі сестричку. Хочеш її бачити?

— Ні, — відповідає Ласику. — Хочу бачити маму.

Така мама

— Якщо на будеш їсти кашу, — каже мама маленькому Петрику, — а вранці бабу Ягу, — вранці бабу Ягу, — каже їй тато. — Бабу Ягу будеш їсти твою кашу? — каже їй тато.

Більший за татка

Маленька Галя зперше бубнула у зоопарку і розповідати мамі:
— Знаєш, який тварини тільки мамі! Мамі, пінгвіни, тигри, віскіпи, і один слон, по-вірши, більший за нашу татку!

Рідні брати

Два хлоп'яки б'ються на вулиці. Батько, яка проходила мимо, каже їм:
— Ой, діти, діти... Хіба не знаєте, що навіть ворога треба любити?
— Ворога, мамочко, і треба, — казав один з хлоп'ят. — А ми — рідні брати!

Одного чудового дня...

— Татку, сьогодні чий чудовий день?
— Так... Але чому ти, Петрику, постійно мене про це запитуєш?
— Тому, що вчителька сказала: одного чудового дня кожен має зійти до розуму.

Батьки

— Що робить твій татко? — запитує Петрик сусіднього Мишка.
— Мишка... Він — слюсар. А татко? — А мій — що мама каже...

Бабусю — ертістка

— Бабусю, ти — артистка — запитує онука Оксана.

— Ні... Звідки тобі таке слово на думку?
— А чому ж татко горить, що як тільки ти приходиш до нас, так і вмигаються різні сценки?

У тиску мого

— Татку, — каже Петрик, — завтра в школі будуть батьківські збори, але в тиску мого...
— Як це?
— Тільки ти та вчителька...

Друг

Петрик привів свого шкільного товариша додому.

— Мамо, це Мишко...
— Яюні!
— Той, що вчиться ще гірше, ніж я...

БЕЗ МАМИ

Безмірно велике горе сім'ї Глібів. Померла мати. Семіро діточок лишилось без опіки, без пачки ї ї турботи. (На фотографії, правді, її четверо). Найстарішій на той час не було вродо, двоє — їзавно та Павлик — у школі).

Переступили поріг, а милої зойкнула. У кімнаті: суцільне безладдя. Задурчало від чигарового диму повітря збивало з ніг. У першій кімнаті — батькова спальня, вона ж мого мірою правди і з мучку. В другій — за чорним пориномалю, що змістив дядька, бабусю з снімом анукима. Найстарішій Наталі, шістьнадцять, їзавно — в шостому класі, Павлик — у п'ятому, Оленка — в третьому, Лєся — в другому, Оленці п'ять років, а наймолодшому, Володі, — рік і вісім місяців.

Живуть Гліби в комунальній квартирі від Брошнівського лісокомбінату. Іля їзавно, бабусю багатодітної сім'ї, працює вантажником у відділі робітничого постачання. Його середній місячний заробіток — 120 гривень. Та низькі прибутки не стримують голову родини від пачки. «Сварений тато, але не л'їв, то ми всі його дуже полюбимо», — лодорослому каже Оленка.

Вгляд у діточок дуже нудний. Бракує їм дбайливих материнських рук, нікому одержимі лопати, голішки розчеша-

ти. Взяв що важку ношу на себе сімдесятитрирічна баба Настя. Вона, незграбна, глухувата, і є фактично головною сім'ї. У вітну була вивезена не історичні роботи до Німеччини. Повернувшись з ліжарним здоров'ям, із зіпсованим зором. Нелегкий тагар піг і на теїднітні плечі шістьдесятитрирічної Насті. Ще сама, по суті, дитина, вже мусить відпоїдати за мичанцями братів і сестер. І все бігав до сусідок за парадом: як завити, випрати, пошити. Найбільше клопотів з мамин Володимиром: бабусю вранці згодувати йому кашу, налити у пляшечку. Як запече м'ясо, то від безсилля пакує сплоси виступають і в наї.

У старенькій замість очей вже тільки мокрі рани, віднастерно болять від холодного повітря. Тому ї одягає по вузку, щоб приховати ту мучку своєю. А навізний погляд братів і сестерінок з надією звернені до Наталі.

Було б несправедливим закинути комуся домі з приводу недостатності матеріальної допомоги сім'ї. Жодне з організацій району не стоїть осторожно. А от батько, його відчуження через тріщини пачки, кидав нашішні у відчай. Як заредити їй біді? Як чинити, щоб ці кароїні дітячки ї хлопчини вирости неозлобленими, добримі Можливо, слухаючи є пропозиції: під час канікул брати їх у свої сім'ї.

А в запропоновану бабусю до бачи найменшими відгук до дитячого будинку, там їх і одягнуть, і нагодувати. «Дарма, що очима не бачу, а серцем відчуваю можливу з них», — заперечила старенька.

Мій погляд зупинився на обгорілій стіні, де з-під лобового сина журно прогавдав образ Божої Матері. Покрови-

лясто якої ми необхідні дітям з сім'ї Глібів.

Та ї усім мам.

Ганна ШЛАПАК,
кореспондент газети
«Новий Підгір'я».

с. Лутин

Романівського району
Івано-Франківської області.

Фото

Івана ПАРАДОВСЬКОГО.

Тривожний лист

Нашим сім'ям вилала «яносова честь» — бути підозрілими крокряпями в експерименті, який проводить з нами «батьки» міста Кіровограда. Ми живемо на віддалі 50 метрів від руноутворення під відкритою уранової сировини. Всіх інших людей уже три роки відселили від небезпечного «судася», а для

ЗАГРОЖУЮТЬ... «ГОРИ»

нас не вистачає квартир. По всьому місту розбірали гроутури і дороги, насипали з них виходи (зійшли, назустріч, що швидко), проклали інші, а ми все чекаємо, коли згадають і про нас.

«Гори» тим часом ростуть. Пилкова летить така, що вилітати неможливо відчуження.

ти. Про сушіна пелюшок на «світлому» повітрі і моїх неба. Як загоріли в них діти? Не раз зверталися до директора Інгульського рудоправління М. Новака з мислячином: мовляв, там виділяють житло. Можливо, комуся і виділяють, але не

нам. Не покладай край експерименту і наші звертання до обласного відділу охорони здоров'я та народного депутата СРСР О. Малюті. Яке ж майбутнє чекає на наших дітей, якщо вже сьогодні діти, якщо вже сьогодні діти: якщо сусідні «гори» небезпечні для їхнього життя.

К. ОНИЩУК,
В. ПУЗНЕР,
І. СЕМЕНЮК.

Кіровоград.

ЧОМУ СТОЖИЛИ ТЕАТРИ?

МАБУТЬ, немає потреби переносити чиста, що оперне мистецтво визначає обличчя нації і на самперед її духовну силу. Чи не тому у Відні, Лондоні чи Нью-Йорку можна побачити таку звичку для нашої суспільства чергу хіба що біла нас оперних театрів.

Я нікого не здивую, коли скажу, що був у Нью-Йорку і потрапив у «Метрополітен-опера». Як нікого не здивую і тим, що в Мілані не міг роздобути квитка у знамениту «Ла Скала».

За квитком у «Метрополітен-опера» я заплатив п'ять доларів і не побачив у залі жодного вільного місця. А коли через день у тій же Америці я пішов, «вибачайте, у поринтеатр, то був там по суті одиним глядачем. І мені, повірте, було соромно.

Саме з цього конкретного факту, з цього протиставлення розпочав свій виступ відомий письменник Роман Тиманчук на засіданні Комісії з питань культури і духовного відродження Верховної Ради УРСР. Де вишла мова про стан оперного мистецтва нашої республіки.

Це так, у «загнітаному світі», як ми це доводила без жодної тні докору власною сумлінно називали буржуазне мистецтво. А що у нас? А у нас, як не прикро, все напівпан. Спектакль в оперних театрах ідує в історичних залах, хоча відхідник киток на них коштує якесь «трояцько», зате черги сідаються у різні відділення чи за друковане прокрутє, всуціль «важне-но», так званий «порух». І цьому не треба дивуватися, не здавати жалю — моваля, он до чого довела ця «демократія!» Ми сьогодні покинаємо колії і тієї пагоди відірваного радянської людини від справжньої культури. Вихована на деспотичних сурокатах, на духовному примусі, вона просто не сприймає, не вловлює — і що найстрашніше — не розуміє тонкого, м'яливого, п'яного «пахау» справжніх мистецьких цінностей. Як цілком резонно зауважив на вчє загідному засіданні розмовний редактор репертуарно-редакційної комісії з музики Мінкультури при УРСР Ігор Мамчур, антагонізм між музичною масою і академічними жанрами досі критичної межі. У кількох покоління змінене або зовсім втрачене саме розуміння музично-естетичної цінності. Власне, кожним роком ми втрачаємо — і це страшно! — музичну історичну пам'ять.

ПЕРЕГЛЯДАЄТЕ сьогоднішні афіші оперних театрів республіки. Чи багато знаєте так постановки за творами українських композиторів? По-перше, «На талка Полтавця» М. Лисенка, «Запорожець за Дунаєм» О. Гулака-Артемовського, «Золотий гніт» Б. Лятошинського. Прикро, але факт: у Харківському оперному театрі, який казавши ім'ям «батька української музики» Микола Лисенка, майже не йдуть спектаклі за творами славетного композитора. А самі вони, очевидно, мали б стати своєрідною «візитною картою» цього творчого колективу. Адже Микола Лисенко залишив нам більше десяти опер.

— Певна річ. Не всі оперні твори, наявні в історії української музичної культури, відповідають сучасному смаку. Але ми не погоджуємося музичознавць Микола Гордічук. — Але чому б нам не скористатися добрим досвідом минулого. Пригадаймо, саме в 30-х роках українським урядом була створена спеціальна комісія, яка займалася репертуаром для оперних театрів і орієнтувала театральні колективи переважно на творчу спадщину. Саме завдяки цій комісії, до якої входили Ревуцький, Лятошинський, Вервиський, Рильський, Бакан та інші видатні митці, отримав суспільне життя вчє загідний тайр «Тарас Бульба».

Безперечно, цьому передувало велике й важке праця, але ніні ці опери сприймають за кордоном як одне з великих явищ світової музичної культури. І це, зокрема, підтвердили ставши відгук критики після виступів Київської опери в Загребі і Відседі.

— Сильні себе пам'ятаю, — сказав Ігор Мамчур, — проблема українського національного репертуару, тобто проблема неповторності, своєрідності, власне пристрасті до цієї нації, завжди стоїла гостро. Так, у нас небагато сучасних українських опер. Не всі вони сягають світових стандартів, не всі позначені високою художньою якістю. Але для чого тоді працювати сучасним композиторам, для чого вони мають писати свої твори, коли їх не беруть для постановки?

Розумію, що тут І. Мамчур, як і кожному, мовіть заперечити: а що брати, коли немає сучасного українського Верді або Пуччіні? Можливо і так, але уст оперні твори українських композиторів огляду віднідати це впадати в ишу крайність. Та й, зрештою, як може розвиватися національне оперне мистецтво, коли воно не має виходу на сцену, коли його не чуєш, ках, і, нарешті, сам творчий процес не може складатися із самих триумфів і апетів. Є в нас і прекрасні речі і тільки вряди-годи з'являються художні перли в найвищому розумінні цього слова. І тільки безперечною схвиля творчих пошуків може вивести на грєбні отой діамант, який вразить нас своєю глибокістю, вишуканістю й довершеністю.

Думаю, все авдитию дохальної квалітє сучасних музичних творів — то поперевіряти, дарувати, примітивний погляд на проблему. Треба дивитися глибше. А коли це зробимо, то зрозуміємо: нерідко все залежить від ринку національного самодоміт людей, які працюють у наших театрах.

— Дуже прикро спостерігати, як денні провідні виконавці приховуються від української нації, від учасників у спектаклях, де партії треба зіграти українською мовою — це факт, головною ж режисера Київської опери Дмитра Гнатюка. — Скажімо, чому ми не побачили багатьох артистів, які визна-

чають обличчя цього творчого колективу, у виставі «Золотий обруч», що не так давно ачїлиась в афіші пєвчєнцїва? Бо вони, за словами директєна цього театру Романа Дорожиського, просто бойкотували цю постановку. Ім батє, не сподобалося лібретто, напєсає українською мовою. І очевидно, треба прислухатися до думки композитора Віталія Кирєєва, який запропонував: «Давайте подумаймо над тим, щоб музичні режисери, хормейстери і балетмейстери виконувались не в сусідніх «братніх землях», а на Україні. Бо ті люди, можливо, і талановиті, але не знають ні нашої мови, ні нашої культури». І далі композитор загадав той анекдотичний факт: коли він написав балет «Дні забутих предків», то один з режисерів — постановників, який, до речі, працює на Україні, при знайомстві з композитором прийняв його за... Михайла Коцюбинського. То справді смішно, але це було не так. Бо об'єктивним лєдєм, далєким від української національної культури, болять ті проблеми?

А мовний статус оперних театрів республіки? То зрозуміло, коли мовою оригіналу співають партії артисти, зайняті в операх «Сенний Онегін» чи «Хованщина», їх, мабуть, в даному разі не треба перекладати. Але коли російською мовою виконуються «Різдво» або «Трубадура» — то тєльба для України, яка протєстоєла свій державний суверенітет. Бо подібним чином незнаємося не тільки рідку мову, але й сама особа.

Та й для закордонних гастролей треба брати постановки, які репрезентують українську національну культуру, чого також поки що не бачимо. Ось і зовсім недавно Київський оперний воєн дал вистави у Швейцарію й Францію, але жодної української. «А що ми можемо зробити, — безпечно розводити руками у Мінкультури УРСР, — то все залежить від імпрєсаріо. Що вони відбєратуть, те й веземо». Справді, закордонні імпрєсаріо, так би мовити, самі замовляють музику.

Але свого часу покійний сьогоднішній Степан Турчан відмовився відати їхати у Відседі вистави у Швейцарію й Францію, щоб показати «Тараса Бульбу». І всі змушені були відступити, у тому числі й імпрєсаріо. Постановники ніколи бачували подолання німецьких шкєвальних опер і приєсниа нашим землякам нечуваний успіх. А ми значно кєнаємо на імпрєсаріо і нічого не знаємо, щоб спїт бодий шось знов про українське національне оперне мистецтво.

— Я хотів би, — сказав на засіданні голова Комісії з питань культури і духовного відродження Лєсє Тєнюк, — щоб ми розуміли цей

наш грїний білє, що означає яшого гідного й мєраєного провінціалізму. І виступи оперне мистецтво республіки на нові шляхи — це як ніяк не означає «відступити» у шаровари. Ми вступимо проти культури стріхи і трєсєку критичної мєжі. У кількох покоління змінене або зовсім втрачене саме розуміння музично-естетичних цінностей. Власне, з кожним роком ми втрачаємо — і це страшно! — музичну історичну пам'ять.

А такі творчі сили у нас є. Я не знаю, а який ще оркестром можна порівняти, скажімо, оркестр Київської опери...

І маємо це зробити. Українська суверенітет повинна утверджуватися через високий дух, через високі поривання.

УІЕ після засідання комісії на одному з поверхів столичного університету зустрівся поглядом з очима жінки, втомленої неспокійними чергами. Вона радially, що нарешті зуміла прибрати значний шкарпетки, яких у наших магазинах зі свічкою не знайдеш. Вона подумалося до нього духовного збудження треба довести людину, яка радіє з того, що їй вдалося купити шкарпетки.

Ну, скажіть мені цього хіба й до театру? Ось тому і порожніють партнери і балони, хоч у нашій республіці лише сім оперних театрів.

Але то в Америці. А в нас? Що остакний в черзі за шкарпетками?

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

На знімку: сцена з вистави академічного театру опери і балету УРСР ім. Т. Г. Шевченка «Запорожець за Дунаєм». Партию Петра Каваса виконує заслужений артист УРСР Микола Шопша.

Фото Леоніда Найдюка.

СПАРТАКІВСЬКІ ЗАЛИЦЯННЯ...

Донецький «Шахтар» завжди користувався популярністю у всієї республіки. У багатьох її кутках ця команда має щирі прихильників. Тому не втримався від спонсу поговорити з головою тренером донецької «Варшави» Яремченком, у минулому багаторазовим капітаном цього колективу.

Додати туття, що «Шахтар» руху віднашов домагаючого кілька гірничих колективів. Розкажіть про все не детально...

Коли почалися страйки, від нас відомості геть усішли майже у Донецьку. Принципово відмовився від допомоги, законсервувавши будівництво нашої бази. І от допомогти прийшла з міста Селдвоше, що в 40 кілометрах від нашого центру. Кілька колективів місцевих шахт вирішили не допустити розвалу спортивного колективу. Вони перебрали на себе 100 тисяч карбованців, приклали тисячу боємента на стадіон. Я зустрічався з керівником міської влади Селдвоше, і було складено велику програму співдружності. Ми, в свою чергу, організуємо фінал нашої ДЮСШ у Селдвоше. Забезпечимо школу інженерів, форму, тренерських кадрів.

Стало відомо, що ваш півзахисник Андрій Качельський...

Футбол

скіс поїхав на огаданих до Англії. Якщо не секрет, то до якого клубу? І загалом, який механізм оцих відносин?

— Насамперед повідомлю, що Андрій після короткочасного перебування в клубі «Манчестер Юнайтед» уже повернувся додому. Маю інформацію, що він залишився задоволений. Скоріше всього після виступів цього сезону Качельський підпише контракт із цим всесвітньвідомим клубом. Щоправда, попередню офіційну зустріч нашого керівництва з господарями «Манчестер Юнайтед». А поки Андрій улава попередню угоду.

Він став третім основним гравцем збірної Радянського Союзу. І після цього до нього підійшли увагу почали виявляти кілька московських команд. Особливого активності відзначається «Спартак». Отже, після цього він виникла ідея контрагенту з манчестерцями. Така інформація, гадаю, остаточно гарячі голови стоничних пошуку.

— Тепер давайте поговоримо про чемпіонат країни, який тільки-но стартував. Що можете сказати про перші матчі? Як підготувалися до турніру ваш колектив?

— Були й несподіванки. Хоча до них як ні відношу перемогу дебютанта вищої ліги запорізького «Металурга» над «Союзником» — 2:1.

Психологічна перевага була на боці запорізьких. Вони виступили вломи і мити гарячу підтримку болельників. Мені довелося подивитися чимало матчів за участю «Металурга» під час передсезонного періоду. Майже всі він виграє, показавши досить пристойний футбол. Команду із Запоріжжя жартува навіть назвали чемпіоном Південного узбережжя.

І ми підготувалися до першості, начебто, добре. Стратемоско виступити стабільно. А от про інші клуби мені говорити щось конкретне важко. Іх я не бачив. А зайти в газетух принципно не чи тако, бо не вірю їм.

— Чи знаєте «Шахтар» уже найбільш часом, окрім Качельського, ще когось делегувати до збірної країни?

— Якщо в нас було кілька гравців рівня збірної, то ми несли б претендентів на призове місце. Але готувати висококачественних майстрів — це наше завдання.

— Пригадується, що тоді виступ на одному із засідань розмовляв про те, як підготувалися до турніру ваш колектив?

рації, на якому мова йшла про майбутнє українського футболу, про організацію і проведення національного чемпіонату України, а не підтримати тих ідей. Чи змінилася ваша позиція?

— Ні, як і тоді, вважаю, що проведення українського чемпіонату стине можливим лише за умови виключення київської федерації до ФІФА та УЄФА. Коли це станеться — сьогодні сказати не зможе, гадаю, ніхто. Тому розвивати відносини з іншими регіонами, виходити зі складу федерації футболу СРСР вважаю недоцільним.

Що ж, як кажуть, кожен має право на власну позицію. У Валерія Яремченка вона така, у керівника київського «Динамо» та ще багатьох клубів республіки — інша. Хто ж оравити? Усіх розуміть час.

Намалює ця розмова в трижовку думку. Така собі людина, який знавощу дірку в курнику, почуватися московський «Спартак». Він закликає переманювати гравців з України. З Юраком у червоно-білих нічого не вийшло. Невадво, й бачимо, виявляється спартаківська аттика й на Качельського. Але чи зупиняться на цьому «народний» клуб?

Віктор БРАННІЦЬКИЙ.

Хоккей — ВОРОТАР

Майстер спорту міжнародного класу Віталій Самойлов з київського «Сокола» сьогодні на найкращому воротарі у радянському хокеї. Коли виступав за різьні «Динамо», став олімпійським чемпіоном у складі збірної СРСР у Каліфорнії. Неодвіз паравал до Києва.

Кілька сезонів Самойлов вадівно захищав ворота киевського клубу України, користується великою повагою серед колег і болельників. До свого олімпійського титулу він додає ще одне — паравале Ігор добрий кош у місті Селтгі (США).

Оставали касом хтось розпутувати кутки, що, мовляв, Самойлов збирається розпрощатися з Києвом і податися шукати ліпшої долі за кордоном.

— Усе це вгадка, — сказав воротар. — Із «Соколом» розпущатися на збаву. До того ж, у мене з цим клубом підписано автраткт до 1992 року.

Віктор ГЕНЧУК.
Фото Микола БОЧКА.

З ПОТОКУ ПОВІДОМЛЕНЬ

Стрибок у воду. Киянин Валерій Ставченко став переможцем у стрибках з триметровою трампліна на традиційному матчі команди США, НРР, ФРН та СРСР у базисній спортивній комплексі «Олімпійський» у Москві.

Баскетбол. Двох поразок косясь зазнав київський «Буревісник». У Ташкенті новий земляки поступилися «Калеву» — 82:83, а в Ленінграді — «Спартак» — 103:113.

Нова назва федерації

У Федерації класичної боротьби СРСР віднадева на нова назва, яка прийнята Міжнародним олімпійським комітетом в багатьох країнах — Федерація грецько-римської боротьби. Так вирішили учасники проведеної в

Скільки коштують фанат?

Футбольні фанати, які мимовільно з'являються стосунки з арбітрами або гравцями просто не поїх, коштуватимуть кошту до 150 тисяч доларів штрафну. Київський Республіканський стадіон, до речі, єдиний у країні, вкритий уберати себе і футбольні-динаміки від тиску суєтних наслідків. Відкриті трибуни від міста змагань віділяють металеве решітка.

— Ми зробили це відповідно

до вимог УЄФА, — сказав координаторів Української директор споруд Сергій Демидов. — Лише заздалегідь застрахувалися від неприємностей. Всім північній прикрий інцидент, який стався торік у Дніпропетровську. Тоді під час матчу «Дніпр» з «Вірнією» на полі вискочив підірваний алкогольним «любителям» футболу. Дніпропетровцям це зухвальство обійшлося в 20 тисяч швейцарських франків...

Новиков з Москви, спортивний журналіст з Києва і член української міжнародної категорії Степан Казарян з Єревану.

Основні змагання ларедоліпського сезону, а який радянський борці взимуть участь: чемпіонат Європи в німецькому місті Ашаффенбургу (26-28 квітня), товаришів турнір зі

Директор київського столичного розважання, тимом, що треба було вибрати з трьох варіантів: рашинок, рову з водою або кордонів міліції. Зупинився на металевій огорожі, висота якої має бути не нижче 220 сантиметрів.

— Ми зробили її спеціально до матчу динаміки Києва з іспанською «Барселона», пояснив С. Демидов. — Але зрозуміло, цей локм незначний, він має атрибут надого зміни обличчя стадіону.

спортсменами США в травні, чемпіонат світу у каліфорнійському місті Варна (вересень) і розгрів Кубка світу у кінці року. Головні «виступи» старту сезону — чемпіонат країни в програмі жіночої Спартакіади народів СРСР. Зутрпід відбудуться 6-9 червня в Запоріжжі.

ТЕЛЕФОН: РЕДАКЦІЯ ГАЗЕТИ: Головний редактор — 446-92-11 Заступник головного редактора — 446-70-42, 446-91-16, 446-91-37, 446-91-96, Міжнародний секретар — 446-73-43, Заступник керівника — 446-50-22, Відділ: корреспондентів — 446-91-30, літєрі — 441-38-28, видавничий — 441-83-47, агратрий — 441-85-10, парламентський — 441-84-32, 441-95-04, окопоро зорова — 441-88-08, соціальних питань — 441-50-55, енелогії — 441-85-58, культури — 441-86-44, спорту — 441-85-08, інформаційний — 446-81-13, історії України — 446-80-62, військових питань — 441-80-32, реклами — 441-39-44.

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ: Заступник головного редактора — Леонід Самойлов. Чергові редактори — Яків Гальчак, Григор Грешко. Автори мавата — Анатолій Мироненко, Леонід Підлуний. Валуєвський — Леонід Кілюко. Оформляв — Володимир Кисельов.
--

Коректор: Тамара Бештанак, Наталія Басанак, Людмила Морозова, Людмила Несса, Антоніа Сельвастова, Любов Ставник, Людмила Терешук.
--

Верстальники: Тетяна Балюк, Алла Букіна, Марія Солондир, Ольга Чадіко, Анатолій Артемчук, Сергій Савченко.
--

Літописці — Віктор Прохур, Райса Ріпінюк.

Оформлює Лейна Комісар Друкує віднадева — «Радянський Українець», 251047, Київ-47, проспект Парамонів, 50.
--

Індекс 40955. Тираж 166,300. Передплата кіла на рік 19 крб. 88 коп. Зна. 03155551.
